

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

17^e JAARGANG

WOENSDAG 27 JANUARI 1932

No. 839

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.
COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbins; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar N.V., Uitgevers, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 145192.

26 JANUARI 1932.

De aankondiging van de uitgifte van schatkistpapier veroorzaakte een vrij sterke stijging van de rente voor particulier disconto. Waar de vorige berichtsweek nog vrij regelmatig voor $2\frac{3}{16}$ pCt. geplaatst kon worden, moest men nu reeds direct tot $2\frac{3}{8}$ pCt. gaan om iets te kunnen onderbrengen en Donderdag en Vrijdag kon men slechts geringe bedragen voor $2\frac{3}{8}$ pCt. plaatsen. De uitslag van de inschrijving, vooral voor het driemaands papier, viel echter sterk mee, zoodat Zaterdag reeds weder voor $2\frac{3}{8}$ pCt. werd afgedaan; terwijl gisteren de rente in den loop van den dag verder tot $2\frac{3}{8}$ pCt. kon terugloopen. De prolongatierente bewoog zich merkwaardigerwijs in tegenovergestelde richting. Geopend op $2\frac{1}{4}$ pCt. liep de notering Donderdag en Vrijdag terug tot 2 pCt.; terwijl daarna weder een stijging intrad, zoodat gisteren zelfs $2\frac{1}{4}$ pCt. moest genoteerd worden. De callrente bleef onveranderd op ca. 1 pCt.

Bij de inschrijving op het schatkistpapier werd in totaal ingeschreven voor f 142.783.000. Toegewezen werden f 27.480.000 driemaands promessen à f 993.90^o of ongeveer $2\frac{7}{16}$ pCt., f 38.410.000 zesmaands promessen à f 982.18 of ongeveer $3\frac{1}{2}$ pCt. en f 23.159.000 éénjarige biljetten à pari of ongeveer 4 pCt. Voor de meerjarige biljetten was wederom niet voldoende belangstelling.

* * *

Blijkens den weekstaat van De Nederlandsche Bank zijn de binnenlandsche uitzettingen deze week met f 3,6 miljoen verminderd; de post binnenlandsche wissels daalde met f 1,1 miljoen en de post beleeningen met f 2,5 miljoen. De cijfers van de posten papier op het buitenland en diverse rekeningen onder de activa der Bank geven slechts geringe verhuivingen te zien.

De goudvoorraad is met f 6,5 miljoen verminderd, terwijl de voorraad zilver met f 164.000 toenam. Per saldo bedraagt dus de teruggang van den post munt en muntmateriaal ruim f 6,3 miljoen. Het gedeelte van den metaalvoorraad, dat in het buitenland is gedeponeerd, daalde met f 7,6 miljoen.

Onder de passiva der Bank blijkt de biljettencircu-

latie met f 14,8 miljoen te zijn ingekrompen. De saldi in rekening-courant stegen met f 4,8 miljoen, welke toeneming nagenoeg geheel plaats vond in den post saldi in rekening-courant van anderen. Het beschikbaar metaalsaldo verminderde met f 2,3 miljoen; het dekkingspercentage bedraagt nagenoeg 76 pCt. evenals de vorige week.

* * *

Van de wisselmarkt valt deze week weinig te vermelden. Er heerscht een loome stemming; het aantal zaken is slechts gering. Groote fluctuaties waren er niet te constateeren. Ponden schommelden tusschen de 8.50 en 8.60; slot 8.55. Dollars 2.4840—2.4860—2.4825—2.4842 $\frac{1}{2}$, tenslotte eerder gezocht. Dollars tegen Ponden veranderden niet veel 3.46—3.44. Markten waren in het midden der week iets gezocht; zij kwamen van 58.60 op 58.75, doch eindigden weder op 58.57 $\frac{1}{2}$. Fransche Francs handhaafden zich op 9.77 $\frac{1}{2}$. Ook Belga's fluctueerden weinig; de koers bewoog zich hoofdzakelijk tusschen de 34.60 en 34.65; slot 34.62 $\frac{1}{2}$. Zwitsersche Francs ca. 48.45. Lires waren aangeboden; de koers liep van 12.57 $\frac{1}{2}$ op 12.45 terug. Tsjech. Kronen iets flauwer: 7.36 $\frac{1}{2}$. De Scandinavische wissels maakten als gewoon weder de schommelingen van het Pond mede; slot voor Kopenhagen 46.80, Oslo 46.30 en Stockholm 47.90. Peseta's lagen eerder aangeboden, van 21.10 kwam de koers op 20.55. Zloty's 27.85. Yen 92. Rupees lager: 64. Voor Canadeesche Dollars viel een kleine rijzing te noteeren; zij verbeterden van 2.07 $\frac{1}{2}$ tot 2.12 $\frac{1}{2}$.

Op de termijnmarkt sloten Ponden op één- en drie maanden rond den contanten koers; ook éénmaands Dollars waren ongeveer gelijk aan kassa Dollars. Voor drie-maands Dollars viel nog een klein agio te notceeren nl. 2 tot 6 punten.

In gouden baren gaat niet veel meer om; de handel in gouden munten is echter nog steeds zeer levendig.

LONDEN, 25 JANUARI 1932.

De geldmarkt was verleden week weder zeer ruim, zoodat „overnight” geld tot lage prijzen kon worden genomen, terwijl het Zaterdag vrijwel niet uitleenbaar bleek te zijn. Uit den bankstaat bleek Donderdag, dat de gezamenlijke saldi der clearing-banken bij de Bank van Engeland belangrijk waren toegenomen, grootendeels door het terugvloeien van bankbiljetten uit de circulatie.

Disconto onderging den invloed van de geldruimte en de verwachting, dat het bankdisconto één dezer weken wel zal worden verlaagd. Bij een notering van $4\frac{1}{2}$ voor Treasuries is deze verwachting echter wel reeds zeer zwaar verdisconteerd. Het ziet er naar uit, dat de markt evenals in den aanvang van het vorige jaar, weken lang zal wachten op verlaging van het bankdisconto en intusschen zonder winstmarge zal moeten werken. Bankaccepten noteerden tenslotte $5\frac{1}{8}$ — $\frac{3}{8}$.

Op de deviezenmarkt was de stemming voor Ponden flauw, zoodat Dollars en Guldens tot 3.43 en 3.51 terugliepen. Heden iets beter: 3.44 en 3.53.

DE SUIKERHANDEL IN 1931.

Op het crisisjaar 1930 volgde een nieuw jaar vol zorgen voor de suikerindustrie en den suikerhandel. Het Chadbourne-plan voor de beperking der productie in de voornaamste suiker exporteerende landen, zooals dit in het laatste jaaroverzicht in de E.-S. B. van 21 Januari 1931 werd uiteengezet en nader toegelicht in No. 799 van 22 April, werd eindelijk den 9en Mei te Brussel geteekend, nadat te Parijs nog moeilijke onderhandelingen over detailkwesties hadden plaats gehad. Maar ook de verwezenlijking van dit groote restrictieplan kon aan de suikermarkten geen nieuw leven inblazen. De druk van den fatalen economischen toestand, waaronder de wereldhandel hoe langer hoe meer gebukt gaat, was te sterk om eenige ondernemingslust aan de suikermarkt te laten opkomen. Raffinaderijen en consumenten voorzagen slechts in de noodigste behoeften en de termijnmarkten bleven ongeanimeerd. Pas toen in Juli het moratorium van Hoover voor de herstelbetalingen en intergeallieerde schulden wereldkundig werd, kon ook aan de suikermarkt een kortstondig herstel intreden, doch spoedig verviel de markt weder in de oude apathie met afbrokkelende prijzen. De Londense markt werd hieruit opgeschrikt door het plotselinge verlaten van den gouden standaard door Engeland op 21 September. In verband met het dalen van het pond sterling tegenover de goudvaluta's steeg de sterlingprijs voor suiker, alhoewel niet in evenredigheid; dit gaf aanleiding tot belangrijke likwidaties aan de Londense termijnmarkt. De overige suikermarkten toonden aanvankelijk geen bijzondere wijziging, maar toen het den Engelschen Raffinaderijen gelukte de sterlingprijzen voor suiker betrekkelijk laag te houden, trad einde November in de dollar- en guldenprijzen voor suiker eene nieuwe daling in, waardoor in December de suikerprijs in vele landen op de laagste basis te staan kwam, die ooit gekend is.

Over het algemeen waren de fluctuaties gedurende het geheele jaar niet groot, zooals blijkt uit onderstaande noteeringen in dollar cents op de termijnbeurs te New-York voor spoedig leverbare suiker basis 96°:

	Hoogste	Laagste
Januari	1.35	1.25
Februari	1.26	1.18
Maart	1.36	1.21
April	1.32	1.15
Mei	1.29	1.07
Juni	1.29	1.15
Juli	1.47	1.34
Augustus	1.45	1.31
September	1.38	1.25
October	1.41	1.23
November	1.32	1.09
December	1.11	0.99

Overigens was de Amerikaansche suikermarkt gedurende het geheele jaar zeer oninteressant. Het verbruik in de Vereenigde Staten bedroeg, volgens Willett & Gray, in 1931 5.475.000 tons tegen 5.599.377 tons in 1930.

De Cuba-oogst leverde 3.122.000 tons op tegen 4.671.000 tons in 1930. Voor den volgenden oogst mag op eene verdere inkrimping gerekend worden. De verschepingen van Cuba waren, volgens Santa Maria, als volgt, vergeleken met de twee voorafgaande jaren, in tons (zie overzicht 2de kolom bovenaan).

Cuba bleef dus ongeveer 500.000 tons beneden het volgens het Chadbourne-plan voor export naar de Ver. Staten aangenomen kwantum.

In Engeland tracht de bietoogst, volgens de laatste raming van Licht, 260.000 tons op tegen 484.476 tons in 1930. In Juni werd een bijzondere Regeeringssteun aan de binnenlandsche bietsuikerindustrie verleend, ten bedrage van £ 225.000.

	1931	1930	1929
<i>Oogst 1931</i>	tons	tons	tons
Ver. Staten	1.112.641	1.959.432	3.515.304
Canada	2.995	15.455	32.457
Europa	342.232	825.753	982.220
Mexico, West-Indië, Zuid-Amerika	4.327	9.905	2.043
Japan en China	—	18.821	36.725
Australië en N.-Zeeland ..	35	35.499	34.774
Egypte, Indië, etc.	—	58.508	—
	1.462.230	2.923.373	4.603.523

<i>Oogst 1930</i>	
Ver. Staten	938.454 tons
Europa	183.542 „
Mexico en Zuid-Amerika ..	1.180 „
tezamen....	2.585.406 tons

De noteering voor spoedig leverbare ruwsuiker basis 96° was in Januari Sh. 5/6 per cwt. en steeg geleidelijk tot Sh. 6/4½ in Maart, om spoedig weer tot Sh. 6/terug te vallen; Mei en Juni brachten weinig fluctuaties, terwijl Juli met Sh. 6/6 inzette; in Augustus daalde de prijs opnieuw tot Sh. 5/6, in September tot Sh. 5/1, totdat het loslaten der goudbasis eene onmiddellijke stijging tot Sh. 6/1 en in October tot Sh. 6/10 bracht; November gaf weer een prijs van Sh. 6/3 te zien en December bracht aanvankelijk een herstel tot Sh. 6/10½, daarna eene daling tot Sh. 6/3, om op Sh. 6/6 te sluiten.

In tegenstelling met de meeste andere landen, waar het verbruik in het afgelopen jaar tegenviel, toonde Engeland eene toename der consumptie van 60.000 tons of ca. 3 pCt. Volgens Czarnikow was het verbruik nl. 2.180.000 tons tegen 2.120.000 tons in 1930.

In Duitschland werd, in verband met de economisch-financiële crisis, de Hamburgsche termijnmarkt voor suiker midden Juli gesloten en per 1 Augustus werden alle posities geliquideerd. De nieuwe oogst valt met 1.550.000 tons, volgens Lichts laatste raming, belangrijk lager uit, dan in het voorafgaande jaar, toen de opbrengst 2.528.591 tons was. Dit is, behalve aan den met 23 pCt. verminderden uitaai, te wijten aan den abnormaal vochtigen zomer met weinig zón, die in de meeste bietsuikerlanden in Europa de opbrengst benadeeld heeft.

De dezer dagen bekend geworden cijfers van F. O. Licht voor de Europeesche oogsten luiden als volgt in Metrieke tonnen:

	Raming		Opbrengst	
	1931/32	1930/31	1929/30	
Duitschland	1.550.000	2.528.591	1.966.801	
Tsjecho-Slovakije	815.000	1.125.690	1.022.116	
Oostenrijk	165.000	150.269	120.390	
Hongarije	125.000	234.171	246.831	
Frankrijk	870.000	1.193.182	909.622	
België	205.000	283.234	252.048	
Nederland	175.000	299.523	267.824	
Denemarken	122.000	167.800	134.300	
Zweden	144.000	186.535	121.404	
Polen	500.000	791.951	928.776	
Italië	360.000	420.244	440.822	
Spanje	345.000	339.836	273.955	
Groot-Brittannië	268.000	510.476	352.227	
Andere landen	230.000	373.089	303.253	
Europa zonder Rusland ..	5.874.000	8.607.591	7.340.369	
Rusland	1.900.000	2.010.150	950.000	
Europa met Rusland	7.774.000	10.617.741	8.290.369	

Verder zij gerefereerd naar de in E.-S. B. No. 534 van 23 December jl. gepubliceerde cijfers van Dr. Gustav Mikusch.

Opmerkelijk is het lage cijfer voor Rusland, waar de oogst door Dr. Mikusch oorspronkelijk op 2.700.000 tons geraamd was.

De verwachtingen omtrent een groot aanbod van Russische suiker voor export zijn dus niet verwezenlijkt. Intusschen werden in den loop van het jaar nog

eenige ladingen uit den vorigen oogst, o.a. naar Britsch-Indië, verkocht.

In Nederland werd eene wet aangenomen voor Regeeringssteun aan de suikercultuur, die bij een witsuikerprijs van f 8.90 per 100 KG. of lager f 4.— per 1000 KG. bieten bedraagt, gelijkstaande met f 2.86 per 100 KG. suiker. Bij eene stijging van den suikerprijs vermindert de premie, totdat op eene prijsbasis van f 12.36 de steun ophoudt. De premie wordt uitgekeerd voor 80 pCt. van den gemiddelden aanplant der voorafgaande drie jaren. Deze steun was alleen bedoeld voor het oogstjaar 1931/'32, werd echter voor het nieuwe oogstjaar inmiddels gecontinueerd op basis van f 4.50 per 1000 KG. bieten, terwijl eene verdere belangrijke verhooging der premie nog overwogen wordt.

Frankrijk heeft het invoerrecht op suiker, polariseerende boven 98°, verhoogd van frs. 140.— tot frs. 170.— per 100 KG. en voor suiker van eene lagere polarisatie van frs. 136.50 tot frs. 165.75 per 100 KG.

Joego-Slavië heeft zich juist bij het Chadbourne-plan aangesloten met een quotum van 12.500 tons, terwijl Peru reeds in October togetreden was met een quotum van 360.000 tons voor het eerste jaar en 373.750 tons voor elk der daarop volgende jaren.

Java heeft wel een bijzonder ongunstig suikerjaar doorgemaakt. Niet alleen bewogen de prijzen zich in dalende richting, maar de afzet van het product in het Oosten bleef ver beneden de verwachtingen, doordat de koopkracht van Britsch-Indië sterk verminderde en ook Hongkong, resp. China, veel minder opnam dan vroeger, tengevolge van de in dat groote gebied heerscheende onrust. Wegens de nóg veel lagere pariteit der prijzen in Europa, konden de Java-producenten lang niet ertoe besluiten, om op de Europeesche markten met Cubasuiker te concurreeren en pas tegen het einde van het jaar vonden weer afscheppingen naar Europa plaats. Het gevolg hiervan is, dat Java met een enorm grooten onverkochten voorraad is blijven zitten en in het eerste jaar van het Chadbourne-plan, dat voor Java van 1 April tot 31 Maart loopt, lang niet het toegestane kwantum van 2.300.000 tons zal kunnen exporteeren.

In het begin van het jaar 1931 was van den vorigen oogst nog een derde gedeelte onverkocht. Onder de hierboven geschilderde omstandigheden werd het najaar, totdat het restant van den oogst 1930 eindelijk verkocht was. Aan het einde van het jaar bedroegen de totale afdoeningen uit den oogst 1931 slechts ca. 950.000 tons, waarvan ca. 700.000 tons van de V.I.S.P. fabrieken en ca. 250.000 tons van de onafhankelijke fabrieken, zijnde van deze laatste de totale productie.

Het jaar was begonnen met verkoopen van witte suiker tot f 8.— en bruine suiker No. 16 &/hooger tot f 7.— per 100 KG., welke prijzen spoedig met 25 cent verhoogd werden, op welke basis tot Juli geregeld afdoeningen plaats vonden. De prijs voor No. 16 &/hooger werd toen tot f 7½ verhoogd en eenige partijen vonden daartoe koopers. Deze prijzen staken weliswaar gunstig af bij hetgeen in Cuba en Europa betaald werd, maar er kon op deze wijze kwantitatief niet voldoende afgezet worden; men besloot toen tot wijziging der verkooppolitiek. De V.I.S.P. wist zich de medewerking te verzekeren van den Heer F. H. Knottenbelt, oud-firmant van een der groote suikerexportfirma's, onder wiens leiding spoedig zeer belangrijke afdoeningen tot stand kwamen, waaronder het restant uit den ouden oogst, tot niet gepubliceerde prijzen. Deze samenwerking was echter niet van langen duur en werd in November weder verbroken. Aan het einde van het jaar was de waarde op Java van witte suiker ongeveer f 6½ en van suiker No. 16 &/hooger f 6¼ per 100 KG., hetgeen nooit gekende prijzen voor Javasuiker zijn.

Volgens het Archief voor de Suikerindustrie in Ned.-Indië heeft de oogst 1931, bij een 0.6 pCt. groo-

INHOUD.

Biz.

De SUIKERHANDEL IN 1931 door A. W. Volz.....	60
Het kolenvraagstuk te Genève door Mr. Dr. W. F. J. Frowein	62
Cataclysmen door Prof. Mr. C. W. de Vries	63
Loonen in het bouwbedrijf door J. W. van Achterbergh. . .	65
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De buitenlandsche handel van Duitschland in 1931 door Dr. H. C. Strohmayr	67
AANTEKENINGEN:	
De Nederlandsche kapitaalmarkt in 1931.....	70
Resultaat van de rondvraag van de Internationale Vereeniging voor de Suikerstatistiek	72
INGEZONDEN STUKKEN:	
Het acceptcrediet en zijn consequenties door A. E. Dinger.....	72
MAANDOLJFERS:	
Overzicht der opbrengsten van het Staatsbedrijf der P.T.T.	72
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	73—78
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel.	

teren aanplant, 2.838.000 tons opgeleverd, hetgeen zoo goed als geen verschil aantoonde met de beide voorafgaande oogsten van 2.877.000 en 2.871.000 tons. De aanplant voor oogst 1932 werd met 17½ pCt. ingekrompen.

De afscheppingen van Java naar de verschillende verbruikslanden hebben bedragen van Januari tot December gedurende de drie laatste jaren in tons van 1000 KG.:

	1931 tons	1930 tons	1929 tons
Nederland en v.o.	1.874	28	7.774
Gr.-Britannië	20.573	—	24.585
Frankrijk	6.413	5.794	72.973
Duitschland	310	250	815
België	—	—	17.494
Zweden	—	—	12.227
Italië	1.118	1	6.370
Port-Saïd v.o.	19.000	7.935	244.972
Totaal besteven Suez ..	49.288	14.008	387.211
Britsch-Indië	601.777	1.070.060	989.911
Japan	173.669	271.732	236.497
China	154.155	286.493	281.234
Hongkong	351.688	370.404	245.058
Singapore	63.209	83.886	90.028
Aden	5.787	7.771	4.512
Penang	27.743	23.957	28.557
Dairen	—	—	5.692
Saigon	—	—	9.663
Zanzibar	1.578	2.841	476
Britsch Malaya	12.111	10.822	—
Indo China	3.153	5.730	—
Arabië	746	947	900
Siam	36.601	40.547	33.026
Philippijnen	151	—	—
Britsch Borneo	171	988	—
Aziatisch Rusland	204	1.451	2.032
Australië	176	471	701
Nieuw-Zeeland	62.098	18.741	11.247
Ver. Staten W.k.	50	75	10.973
Polynesië	1.534	1.572	—
Sabang	3	105	—
Timor Dilly	103	—	—
Andere landen	8.002	4.900	45.000
Totaal.....	1.553.997	2.217.561	2.382.718

De overkomst eener Amerikaansch-Cubaansche delegatie onder leiding van den Heer Chadbourne in December jl. had speciaal ten doel op eene verdere restrictie van den Java-oogst aan te dringen. In eene te Parijs gehouden conferentie verlangde men van Java, dat het van den ditjarigen oogst een derde op de velden zoude laten staan. De rechtmatigheid van dezen eisch werd echter op grond van het bestaande internationale contract door Java betwist, waarbij Java's standpunt gedeeld werd door de Europeesche bietsuikerlanden. Thans wordt echter door de Java-

producenten onderling overleg gepleegd over eene zeer belangrijke inkrimping van den aanplant voor oogst 1933 en is het te hopen, dat deze tot stand zal komen, teneinde de liquidatie van den grooten overkochten voorraad te bevorderen.

De zichtbare voorraden bedroegen volgens C. Czarnikow op 1 December der laatste drie jaren in tons:

	1931	1930	1929
Duitschland	1.694.000	1.470.000	1.305.000
Tsjecho-Slowakije	811.000	816.000	743.000
Frankrijk	704.000	541.000	502.000
Nederland	293.000	280.000	226.000
België	211.000	167.000	157.000
Hongarije	121.000	133.000	109.000
Polen	486.000	459.000	375.000
Engeland Geimp. Suiker	143.000	212.000	277.000
„ Binnenl. „	54.000	70.000	77.000
Europa	4.517.000	4.148.000	3.771.000
Ver. St. Alle havens	277.000	350.000	793.000
Cubaansche havens	814.000	765.000	255.000
Cuba binnenland	1.050.000	890.000	274.000
Java	2.239.000	1.440.000	1.130.000
Totaal	8.897.000	7.593.000	6.223.000

In afwijking met vroeger vindt men thans ook de Java voorraden in deze statistiek opgenomen, hetgeen veel tot de waarde daarvan bijdraagt. Bij vergelijking der cijfers moet in aanmerking worden genomen, dat in de cijfers van 1931 begrepen zijn ruim 1 miljoen tons geblokkeerde suiker in Cuba en Java, alsmede de voorraden, die in de bij het Chadbourne-plan aangesloten Europeesche landen geblokkeerd zijn.

Dr. Mikusch raamt de totale wereldproductie voor 1931/32 op 26.540.000 tons tegen 30.017.000 tons en 28.608.000 tons in de beide voorafgaande jaren, terwijl de wereldconsumptie met 27.625.000 tons in 1930/31 en 26.952.000 tons in 1929/30 wordt aangenomen — alles in metrieke tons van 1000 KG. uitgedrukt. De gespecificeerde cijfers voor de verschillende landen, die voor eene juiste beoordeeling dezer statistiek onmisbaar zijn, vindt men volledig in de E.-S.B. No. 834 van 23 December jl. Voor Java wordt nog de groote oogst van 1931 onder het laatste productiejaar (1931/32) opgenomen, terwijl de oogst 1932 aanzienlijk kleiner zal worden en voor 1933 eene nog veel

grootere inkrimping van den aanplant verwacht mag worden. Voor Cuba wordt in de rubriek 1931/32 opgenomen de oogst, die in 1932 moet binnenkomen en die door Mikusch op 2.700.000 tons wordt geraamd.

De groote verwachtingen, die velen van het Chadbourne-plan hadden, werden in het afgelopen jaar niet verwezenlijkt; hoogstens werd eene nog grootere inzinking der prijzen daardoor voorkomen. De reden daarvoor is, dat in deze tijden van vertrouwensstaking en dientengevolge gebrek aan ondernemingslust op elk gebied eene restrictie veel intensiever moet zijn, dan volgens het Chadbourne-plan wordt toegepast, wil zij een onmiddellijk resultaat opleveren in den vorm van hogere prijzen. Het is niet meer voldoende om te weten, dat in de toekomst minder suiker beschikbaar zal zijn, maar de koopers moeten dadelijk voelen, dat het aanbod vermindert. De restrictie is dus — zóóals bij de meeste andere artikelen, waarvoor tegenwoordig inkrimping van productie wordt overeengekomen, — niet scherp genoeg geweest. Maar onredelijk zoude het zijn om eene verdere inkrimping van de suikerproductie alleen van Java te verlangen, op grond daarvan dat Java met den grootsten overkochten voorraad is blijven zitten. Cuba heeft een preferent afzetgebied in de Vereenigde Staten, de groote Europeesche biet-suikerproducenten werken zonder concurrentie in hun eigen landen en wegens de hooge Regeeringsbescherming nog met winst; alleen Java moet onbeschermd op alle markten met andere producenten concurreren. Was Java vroeger in het jaar begonnen suiker naar Europa te verkoopen, dan zouden de Java-afschepingen groter geweest zijn ten nadeele van die uit Cuba en andere productielanden, die dus geprofiteerd hebben van de vasthoudendheid der Javaproductenten. Intusschen mag verwacht worden, dat ook de Cuba-oogst aanzienlijk verminderd zal worden.

Van nog meer gewicht dan alle restrictiemaatregelen is echter voor de suikermarkt de uiteindelijke oplossing der groote economische en financiële problemen. Zoodra daarvoor eene bevredigende oplossing gevonden is en het vertrouwen in de wereld terugkeert, zullen ook de suikerprijzen verbeteren. A. V.

HET KOLENVRAAGSTUK TE GENEVE.

Vanwege het Economisch Comité van den Volkenbond werden in den loop van 1929 verschillende samenkomsten ter bespreking van de economische zijde van het kolenvraagstuk gehouden. In Januari vond een bespreking plaats met deskundigen uit werkgeverskringen der voornaamste kolenproduceerende en verbruikende landen, einde Februari en begin Maart van dat jaar met deskundigen uit de kringen der werklieden en einde September en begin October van datzelfde jaar met vertegenwoordigers zóowel van werkgevers als van werknemers. Omtrent deze besprekingen deelde ondergeteekende in dit blad een en ander mede.¹⁾ Wegens den samenhang van het vraagstuk met den werktijd en de arbeidsvoorwaarden, werd de bestudeering van deze onderwerpen opgedragen aan het Internationaal Arbeidsbureau te Genève. Omtrent de 14de en 15de Internationale Arbeidsconferentie, waarop o.m. deze punten werden behandeld, werd hier ter plaatse door Mej. Mr. G. J. Stemberg bericht.²⁾ De internationale conventie inzake den arbeidstijd, waaromtrent op deze conferentie overeenstemming verkregen werd, is nog niet in werking getreden. Een bij den aanvang van dit jaar te Genève gehouden bespreking tusschen vertegenwoordigers der betrokken regeeringen omtrent ratificatie van de conventie, heeft geen resultaat opgeleverd.

¹⁾ Zie E.-S. B. van 23 Jan. en 16 Oct. 1929.

²⁾ Zie E.-S. B. van 16 Juli 1930 en 8 Juli 1931.

Intusschen had ook het Economisch Comité het kolenvraagstuk weder ter hand genomen en noodigde dit voor een bespreking, welke van 11—13 Januari 1932 te Genève gehouden werd, vertegenwoordigers uit van de regeeringen, de werkgevers en de werklieden van de volgende voornaamste productie-landen nl. België, Duitschland, Engeland, Frankrijk, Nederland, Polen, Tsjecho-Slowakije, terwijl de gedelegeerde van Italië als vertegenwoordiger der verbruikers kon worden beschouwd. Ditmaal waren dus in tegenstelling met hetgeen vroeger plaats vond bij de besprekingen, welke vanwege het Economisch Comité werden gehouden ook regeeringsvertegenwoordigers aanwezig, geheel overeenkomstig de procedure, welke bij het Internationaal Arbeidsbureau wordt gevolgd. De werkgevers-vertegenwoordigers uit Engeland waren in afwijking van in de pers verschenen berichten wel ter vergadering opgekomen.

De besprekingen hadden ten doel omtrent den internationalen toestand met betrekking tot de steenkolenproductie en den steenkolenhandel tot meerdere klaarheid te komen, alsmede de middelen na te gaan, welke in dien toestand verbetering zouden kunnen brengen. Zij waren van vertrouwelijk aard, zoodat alleen in algemeene trekken het volgende daarover kan worden medegedeeld.

Algemeen was men van oordeel, dat de toestand in de kolennijverheid zeer ongunstig was. Men wees op

de groote voorraden, de verminderde productie en de afgenomen vraag. Verder op de toegenomen werkloosheid, de „Feierschichten” en de loonsverlagingen. De beschermende maatregelen, welke tot nog toe beproefd waren om verbetering te brengen, hadden den algemeenen toestand allermint verbeterd. Ook al waren sommigen in bepaalde gevallen van de noodzakelijkheid daarvan overtuigd, zoo gaf men toch toe, dat deze maatregelen enkel door den nood der tijden geboden waren en dus zoo spoedig mogelijk weder dienden te verdwijnen.

Van werkliedenzijde werd weder de godachte naar voren gebracht over te gaan tot stichting van een permanent internationaal bureau te Genève, dat voortdurend van den gang van zaken in den kolenmijnbouw op de hoogte zou zijn door zich bezig te houden met het verzamelen van statistieken en het instellen van enquêtes. Van werkgeverszijde werd een dergelijke instelling, ook in verband met hetgeen de instellingen van den Volkenbond in deze steeds gepresteerd hebben niet noodig en niet doeltreffend geacht en meende men, dat meer gewerkt diende te worden aansluitend aan de in September 1931 te Londen plaats gevonden conferentie van vertegenwoordigers der werkgevers. Men was thans doende tot internationale regelingen te komen aangaande de te exporteerende hoeveelheden en de prijzen en het resultaat dezer besprekingen diende eerst te worden afgewacht. Ook de regeeringsvertegenwoordigers waren van oordeel, dat men eerst de werkgevers de gelegenheid diende te verschaffen tot een oplossing te komen. Natuurlijk zou de regeering van ieder land in de te treffen regelingen gekend dienen te worden en zeker zou dan bij de goedkeuring daarvan te rade gegaan worden met het algemeen belang, zoodat ook het belang der werklieden en der verbruikers bij de door producenten voor te stellen overeenkomsten niet uit het oog zou worden

verloren en de al dan niet handhaving van de reeds getroffen regeeringsmaatregelen kon worden overwogen.

Het Economisch Comité, dat in verband met de vele belangen, welke den Volkenbond raken, zich moeilijk in bepaalden zin kan uitspreken, wilde ook gaarne zien, dat de werkgevers tot overeenstemming kwamen en met belangstelling de daartoe te verrichten pogingen volgen. Het stelde zich voor, dan na verloop van niet te langen tijd, weder bijeen te komen, teneinde de eventueel verkregen resultaten gezamenlijk te bespreken.

Het woord is dus thans aan de werkgevers en af te wachten valt, in hoeverre en door welke middelen dezen erin slagen zullen tot een internationale regeling te komen, welke productie en afzetmogelijkheid in een betere verhouding brengt, zonder gewichtige belangen te schaden.

Over het algemeen genomen was de stemming te Genève niet zeer pessimistisch wat betreft de mogelijkheid om tot een conventie te komen. De besprekingen droegen een aangenaam karakter. Moge men al geen onmiddellijke resultaten van samenkomsten als deze kunnen boeken, zoo is toch het belang daarvan niet te miskennen, zij het alleen reeds hierom, dat besprekingen, waarin werkgevers en werknemers niet een van te voren vastgesteld standpunt met alle middelen trachten te verdedigen, maar in rustige besprekingen van elkanders zienswijze kennis nemen en met de regeeringsvertegenwoordigers en de gedelegeerden vanwege de Volkenbond gezamenlijk de mogelijkheden onder de oogen kunnen zien, er zeker toe kunnen bijdragen, dat men beiderzijds in de moeilijke internationale problemen tot grootere objectiviteit komt.

W. F. J. FROWEIN.

CATACLYSME.

De methode Brüning-Polak, aanbevolen in de E.-S. B. van 6 en van 13 Jan. 1932, beproeft een versnellingsproces toe te passen op den te tragen gang der veranderingen, welke zich in ons economisch leven reeds voordoen. Daarbij wordt de wetgever als katalysator gebruikt. Zal deze in Nederland in het katalytisch proces in wezen „ongedeerd” blijven? Met andere woorden: passen de overheidsmaatregelen, welke de methode-Brüning-Polak van wetgever en regeering verwacht, binnen het kader van ons Nederlandsch geldend recht? Zoude bij deze methode de overheid in Nederland niet geheel van aard moeten veranderen? De methode-Brüning-Polak vraagt een door den Staat opgelegd algemeen „offer, verlangd van de samenleving in al haar geledingen, waardoor levensstandaard, prijsniveau en productiekosten gelijktijdig worden verlaagd.” Ik wil veronderstellen dat de methode-Brüning in Duitschland dit offer van de bevolking verkrijgt en ik wil dus op dit punt voor Duitschland niet difficultereeren. „Pour discuter il faut être d'accord,” maar gelooven kan ik het ook voor Duitschland niet. Reeds zijn de dagbladen in Duitschland vol van klachten over de werking van Brüning's noodverordening (in werking getreden 1 Januari 1932) welke tot doel had de levensmiddelen met één ruk in prijs te verlagen. Prijsverlaging en vooral aankondiging van een prijsverlaging heeft plaats gehad, gaat overal en altijd gemakkelijk gepaard met qualiteitsverlaging. Zijn de huishouden, de levensmiddelen en de brandstoffen, bij gelijke qualiteit, 10 pCt. goedkoper geworden? De prijzen van de levensmiddelen, die uit het buitenland moeten worden betrokken (cacao, chocolade, koffie, thee) kunnen toch niet door het Deutsche overheidsbevel in prijs zijn verlaagd? Het prijsregeling-systeem heeft overi-

gens slechts kans van slagen in een van de buitenwereld afgesloten maatschappij. Vandaar dat Duitschland zoekt naar een economisch (en politiek?) Gleichgewicht, naar economische zelfstandigheid binnen de eigen grenzen. Is dit onze structuur?¹⁾

De methode-Brüning — de wenschelijkheid van haar toepassing in Duitschland aanvaard zijnde — past in het Deutsche publiekrechtelijke rechtssysteem, waarin aan de overheid een groote rechtscheppende kracht wordt toegekend. De bemoeienis met het economisch leven wordt door dit systeem mogelijk gemaakt. Steeds méér wordt het economisch leven en de arbeidsverhoudingen beheerscht niet door regels van eigen autonoom, door partijen tot stand gebracht, recht, maar door regels van heteronoom recht.

Bij ons wordt slechts in het arbeidsrecht door het heteronoom recht een groote plaats veroverd. En wat ziet men nu gebeuren in tijden van minder werkelijke

¹⁾ Ir. A. Plate schreef terecht:

„Een land kan zijn economisch organisme in goede tijden opbouwen en in slechte tijden voor ondergang zooveel mogelijk behoeden niet toepassing van een regime, dat gebaseerd is op zoo min mogelijke belemmering van den handel met het buitenland op internationales koop en verkoop dus, ook als den uitvoer zware moeilijkheden in den weg worden gelegd. Tactiek tot dusver door Nederland gevolgd.

Een land kan ook trachten zich in te stellen op zoo groot mogelijke onafhankelijkheid, d.w.z. op zooveel mogelijk zelf produceeren voor de binnenlandsche markt. Wat de volbloed protectionisten wenschen en wat een denkbaar stelsel is. Het laatste kan ook in beperkte mate worden nagestreefd, wat ook als denkbaarheid is te aanvaarden.

Maar wie zijn keuze op één der laatste stelsels vestigt heeft na te gaan, wat wordt bereikt.”

De methode-Brüning-Polak past bij dit tweede stelsel.

welvaart en daarna in tijden van tegenspoed (sedert 1929)? Terwijl iedereen klaagt over de steeds verder gaande staatsbemoeienis, staat in werkelijkheid de uitbreiding van de staatsbemoeienis met de arbeidsverhoudingen stop. Nadat de sociale verzekeringswetgeving tot stand was gekomen (verbeterd en aangevuld) en nadat de Arbeidswet 1919 was herzien (1922) staat de uitbreiding der arbeidswetgeving vrijwel stil. Een werkloosheids-verzekeringswet ontbreekt; de verbindendverklaring der collectieve contracten en het minimum-loon zijn vraagstukken gebleven. Een ontwerp-Bedrijfsradenwet toont de machteloosheid van den wetgever om iets van beteekenis op het gebied van het arbeidsrecht te brengen. Plannen tot aanvulling der sociale verzekering staan stil. Aan de invoering van een nieuwe Veiligheidswet denkt nu niemand in ernst. De verdere invoering van de Arbeidswet is uitgesteld. Wie had dat in 1919 durven voorspellen? Ons rechtssysteem schijnt dit: in tijden van economischen nood treedt de overheid terug. Haar greep op de maatschappij vermindert. De overheidssubsidies zullen verminderen (zie voorstel Amsterdam). In Duitschland volgt de overheid een lijn in tegenovergestelde richting. Ik beoordeel niet; ik constateer. Verder gaande bemoeienis van de overheid met het bedrijfsleven en het arbeidsrecht is — overeenkomstig vroegere wenschen van werkgeverszijde reeds geuit — wegens den nood der tijden stop gezet, maar haar gang was reeds vertraagd.

De methode-Brüning-Polak kan bij ons slechts slaan, wanneer er tusschen den wil van den Staat enerzijds en de maatschappelijke samenleving anderzijds een zoodanig verband en samenhoorigheidsgevoel bestaat, dat de krachtoverbrenging het gewenschte resultaat zal opleveren. Maar nu neme men om het verschil in systeem tusschen Nederland en Duitschland te beoordeelen eens het verschil op het gebied van het arbeidsrecht ten aanzien van de machter overheid om in arbeidsconflicten tusschenbeide te komen. De Nederlandsche overheid bemiddelt, de Duitsche overheid beslist, al kunnen ook in Duitschland de strijdende partijen niet tot den arbeid zelf worden gedwongen. In Duitschland heeft de overheid de macht en de organen om nieuw recht tot stand te brengen. En zoo kunnen bepaalde maatregelen wellicht wenschelijk zijn, zoolang zij een onderdeel vormen van een stelsel maar met het Duitsche stelsel zijn zij voor ons land tevens veroordeeld.

Ik kom op het zwakste punt uit het betoog van Prof. Polak. Zeker ook in Nederland bestaat niet een onbepaalde contractsvrijheid. Met name in het Burgerlijk Wetboek wordt de vrijheid om arbeidsovereenkomsten aan te gaan geregeld en beperkt. Zijn echter de beperkende bepalingen in acht genomen, dan bestaat bij ons in het algemeen belang rechtszekerheid. Dit is nog iets anders dan contractstrouw.

Contracten kunnen ook in Nederland ontbonden worden, nl. door de partijen zelf en door den rechter. Natuurlijk kan de Nederlandsche wetgever ook contracten opheffen. Maar wat dan? De wetgever zal echter niet nieuwe organen kunnen instellen tot het tot stand brengen van nieuwe overeenkomsten, wanneer partijen daaraan niet medewerken. De overheidsbemoeiing kan het geschil brengen op het doode punt. Deze stilstand ware voor ons een cataclysm. De voorbeelden van Prof. Polak zijn geen voorbeelden van nieuwe overeenkomsten maar van voorwaarden, waaronder met medewerking van partijen nieuwe overeenkomsten kunnen worden gesloten. Dan, heeft de steller bewezen, dat een met versneld tempo toegepast economisch rationalisme, beter werkt dan het meer trage natuurlijke proces?

Zal de methode-Brüning-Polak aanhangers vinden zoolang alle middelen van ons rechtssysteem nog niet zijn beproefd? Op het gebied van de ambtelijke verhouding moeten naast de verlaging der rijksambtenaren-salarissen de eerste en thans reeds mogelijke

stappen nog door de overheid worden gezet. Het Kon. Besluit tot vernietiging van een Amsterdamsche luxepost op den uitgavenkant der gemeentelijke huishouding is een eerste voorbeeld van het optreden van de Kroon tegen de gemeente die handelt in strijd met het algemeen belang.¹⁾ Moet de overheid niet zelf vóór gaan, alvorens zij aan particulieren de economische wet gaat stellen? Binnen ons rechtssysteem past wel — ik kom in navolging van Prof. Polak tenslotte op dit onderwerp — de invoering van een huurcommissiewet met het doel tot verlaging van de huren te komen in twee gevallen:

1o. wanneer het oude huurcontract door opzegging of anderszins is vervallen, en

2o. wanneer de huurcommissie, alle omstandigheden beoordeelende, en de lasten op het perceel drukkende, kennende, tot de conclusie komt dat van den huurder bij het aangaan van een nieuwe huur een onevenredig hooge huur wordt gevraagd.

Loopende de huurovereenkomst had ook de vroegere huurcommissie uit den oorlog geen taak.

In de Duitsche regeling kan de huurder gemakkelijk van een te hooge huur afkomen. Maar reeds nu dreigt met April 1932 groote vraag naar woningen van een bepaalde huurklasse. Deze vraag gaat uit van de huurders, die hun contract, op grond van de noodverordening, hebben verbroken. Brengt deze extra-vraag niet een prijsstijging teweeg? De bedoelingen der overheid zijn dikwijls zoo goed, maar de booze maatschappij zint op eigen middelen en voordeel, waartoe overheidsmaatregelen telkens nieuwe gelegenheden bieden. Voorloopig moeten in Nederland bestaande overeenkomsten nog geëerbiedigd worden. Ook door de Overheid. Juist door de Overheid.

C. W. DE VRIES.

¹⁾ Kon. Besl. van 14 Jan. 1932 S. 11 tot gedeeltelijke vernietiging van het besluit van den raad der gemeente Amsterdam van 15 Oct. 1931 No. 868.

Overwegende, dat door den raad der gemeente Amsterdam in zijn vergadering van 15 October 1931 is vastgesteld een besluit, onder meer er toe strekkende:

I. aan eigenaren of huurders van perceelen of perceelsgedeelten, die gedurende de maanden November en December 1931 of Januari en Februari 1932, aan hun perceelen of perceelsgedeelten onderhoudswerkzaamheden of verbeteringswerkzaamheden wenschen te doen uitvoeren, bestaande in binnenschilderwerk, behangers- of witwerk, loodgieters- of timmerwerk en daarmede verband houdende werkzaamheden, een premie toe te kennen;

II. voor het sub. I omschreven doel een krediet beschikbaar te stellen van ten hoogste f 200.000;

III. aan het Rijk en de provincie Noord-Holland te vragen en van deze te aanvaarden een bijdrage in de voor het onder I omschreven doel gedane uitgaven;

Overwegende, dat aldus naar vermeandering van werkgelegenheid gestreefd wordt door middel van een toelage uit de gemeentekas, onder behoud der bestaande loonverhoudingen;

dat op deze wijze de voor werkverruiming en regularisatie aangewezen weg, bestaande in het aanbieden van werkzaamheden tegen aantrekkelijken prijs, waardoor wederom normale vraag naar arbeidskrachten ontstaat, niet wordt betreden;

dat voorts de door de gemeente gevolgde weg lasten legt op de gemeentelijke schatkist, welke behooren te worden vermeden;

dat immers door verhooging van den belastingdruk althans niet vermindering daarvan, mede belemmerd wordt dat de productiekosten dalen, tengevolge waarvan het te hooge peil van den kostprijs in het algemeen bestendig wordt;

dat bovendien een kunstmatige ongelijkheid tusschen takken van bedrijf, die wel, en de andere die niet aldus gesteund werden, geschapen wordt, te meer onbillijk, daar de lasten mede op allen drukken;

dat op grond van dit een en ander genoemd besluit, voor zoover boven vermeld, is in strijd met het algemeen belang.

LOONEN IN HET BOUWBEDRIJF.

De Heer J. W. van Achterbergh, vice-voorzitter van den Alg. Ned. Bouwarbeidersbond, schrijft ons:

Voor degenen, die meenen, dat loonsverlaging noodzakelijk is, is er geen dankbaarder object dan de loonen van de bouwarbeiders.

De voorstellingen, die men daaromtrent heeft, ook in kringen, waarvan verwacht mocht worden, dat ze met de feitelijke loonen op de hoogte zijn, staan buiten alle verhouding tot de werkelijkheid.

Wie in de vorige nummers van dit blad de artikelen van Prof. Dr. N. J. Polak: „Katalyse” heeft gelezen en ziet, dat deze blijkbaar zoo doordrongen is van de te hoge loonen in het bouwbedrijf, dat hij als de bouwarbeiders niet vrijwillig, nog tijdens den duur van de lopende collectieve contracten, loonsverlaging willen aanvaarden, vadertje Staat en wettelijke dwang te hulp roept, die moet waarlijk — als hij tenminste nog niet overtuigd was van de te hoge loonen der bouwarbeiders — na deze noodkreet van zulk een wetenschappelijk man, iedere twijfel aan de geweldige hoogte dezer loonen wel laten varen.

De vraag naar de hoge loonen van de bouwarbeiders staat sinds eenigen tijd in het middelpunt van de belangstelling. Om meer dan één reden wordt het dus tijd te trachten, de feitelijke verdiensten van de bouwarbeiders zoo nauwkeurig mogelijk vast te stellen, althans te benaderen. De meening toch, dat de loonen van de bouwarbeiders te hoog zijn, heeft meerdere en voor hen, maar ook voor de maatschappij belangrijke gevolgen.

De bouwarbeiders zijn door de regeering, en als gevolg daarvan ook door verschillende gemeentebesturen, van crisissteun uitgesloten.

Op meerdere wijze wordt stagnatie in het bouwbedrijf bevorderd met het voor de hand liggende doel, deze arbeiders bereid tot het aanvaarden van loonsverlaging te maken. Hulp aan het bouwbedrijf in verband met de moeilijkheden in het hypotheek-bedrijf, blijft, mede om dezelfde reden, achterwege. Allerhande bouwwerk wordt, door het geloof aan de hoge loonen of door de verwachting, dat deze wel zullen dalen, achterwege gelaten.

Waar in dit bedrijf meer dan twee maal honderd-duizend arbeiders, benevens vele tienduizenden patroons, handelaars enz. hun brood moeten trachten te verdienen, is het voor de lezers van dit blad wel overbodig, de gevolgen van zulk een stagnatie te schetsen.

De werkloosheid is thans omstreeks dubbel zoo groot als verleden jaar, toen deze in de maand Januari ruim 25 pCt. bedroeg (waarin nog eenige vorstwerkloosheid zat). Het jaar daarvoor was het 16 pCt., en thans, ondanks het gunstige weer, rond 50 pCt.

Wie stelt, moet bewijzen, zegt Prof. Polak in het eerste van zijn beide, hierboven bedoelde artikelen. Wij zouden de professor kunnen verwijten, dat zijn artikelen uitgegaan zijn van de stelling, dat de loonen in het bouwbedrijf te hoog zijn, maar dat hij zelf heeft verzuimd dit te bewijzen, of zelfs maar op eenigerlei wijze getracht heeft, dat aannemelijk te maken.

Wij laten een dergelijk verwijt achterwege. Deels omdat het niet onze bedoeling is om tegen het artikel van Prof. Polak te polemiseren, deels, omdat de stelling, waarvan hij is uitgegaan, dermate — zij het dan ook ten onrechte — communis opinio is, dat wij het zelfs hem, als man van de wetenschap, niet kwalijk kunnen nemen, dat hij op deze meening zijn stellingen bouwde.

Tegenover de communis opinio stellen wij echter, dat de loonen in het bouwbedrijf eer laag dan hoog zijn te noemen en alhoewel de aangeklaagde, zullen wij bewijzen.

Een betrouwbare statistiek, zooals die bijv. door den Metaalbond wordt bijgehouden, bestaat voor het bouwbedrijf niet. Dat maakt het geven van een volkomen

onaantastbaar beeld niet mogelijk. De beschikbare gegevens zijn niet zoo gepreciseerd of volkomen, dat er geen ruimte blijft voor critiek. Toch zijn ze wel zoo, dat de daaruit berekende loonen van de bouwarbeiders in ons land zoo zijn te benaderen, dat met overtuiging gezegd mag worden, dat ze een juist beeld van de werkelijkheid geven.

* * *

Om de loonen in het bouwbedrijf op hun werkelijke waarde te schatten, kan het uurloon geen juiste maatstaf geven. In sommige deelen van het bedrijf wordt deels — althans in de groote steden — in stuk- of accoordloon gewerkt. Deze factor verhoogt het inkomen. Daartegenover staat, dat bij regenweer slechts een deel van het loon (70 pCt. van het contractloon) wordt ontvangen, natuurlijk alleen in die plaatsen, waar zulks in de collectieve overeenkomst is opgenomen.

In de wintermaanden krimpt de werktijd tot 40 of 42½ uur per week: bij groote slapte, vooral bij de z.g. burger winkels soms nog meer. Met inbegrip van kleine, minder voorkomende verzuimen, als gebrek aan materiaal e.d. mag veilig — vanuit het oogpunt van een objectieve beoordeeling gezien — worden aangenomen, dat hierdoor de uurloonen — als maatstaf van de inkomsten gebruikt — met 8 pCt. moeten worden verminderd.

Werkloosheid speelt in het leven van bouwarbeiders een zeer belangrijke rol. Eenige jaren geleden wees een door ons ingesteld onderzoek uit, dat slechts 7 pCt. van de bouwarbeiders in een bepaald jaar geregeld het geheele jaar door hadden gewerkt. Het werkloosheidspercentage, waarin regenverzuim, short time enz. niet is opgenomen, is hoog. Blijkens de statistiek van den Alg. Ned. Bouwarbeidersbond — en deze statistiek is aan den lagen kant, omdat werkloosheid van een paar dagen dikwijls niet wordt opgegeven — was de gemiddelde werkloosheid in de jaren 1920 tot en met 1930 (11 jaren) 11.6 pCt., hoewel in deze tijdsruimte twee perioden van opgaande conjunctuur zijn voorgekomen. Zouden we 1931 er bij nemen, en er rekening mede houden, dat de rationalisatie vooral de laatste jaren steeds meer invloed is gaan uitoefenen, dan zouden we gemakkelijk met een hooger percentage kunnen scherpen.

Uit een en ander blijkt intusschen, dat het gemiddeld jaar-inkomen van den bouwarbeider als gevolg van de verzuimen en de werkloosheid 20 pCt. minder bedraagt dan het gemiddeld week-inkomen, indien alleen een bepaalde zomer werkweek zonder eenigerlei verzuim, als maatstaf zou worden genomen, of indien daarvoor, zonder meer, het uurloon wordt gebruikt en wordt vermenigvuldigd met 48 uur werken.

Blijkens de „Statistiek der Ondernemingen” over 1929 — een jaar van goede conjunctuur, dus van minstens normale, misschien zelfs hoge loonen — werkten in dat jaar in het bouwbedrijf 183.062 typearbeiders en verdienden deze samen f 251.423.000. Het gemiddelde inkomen van de typearbeider (300 dagen) was derhalve f 1373,43 per jaar.

Het werkelijke type loon van de volslagen arbeider is evenwel hooger, omdat in het bouwbedrijf ook leerlingen en onvolslagen krachten werken.

Rekening houdend met het feit, dat onder de oefende bouwarbeiders slechts weinig onvolwassenen voorkomen, blijven we weer aan den veiligen kant, als we het aantal onvolslagenen op 20 pCt. schatten. De verdiensten der onvolslagenen moeten we eveneens schatten. Zonder vrees voor serieuze tegenspraak te hoeven hebben, stellen we die op ½ van het loon van hen, die het volle loon verdienen.

Voor de volslagen type arbeider, moet het loon der-

halve 12 pCt. hooger worden gesteld dan een deeling van totaal aantal type arbeiders op de totale loonsom aanwijst.

Daartegenover staat, dat het werkelijke gemiddelde jaarinkomen, zooals boven werd aangevoerd, met 20 pCt. moet worden verminderd, of, omgekeerd, dat het aantal arbeiders in dat bedrijf 20 pCt. hooger is.

Het gemiddelde jaarloon van den bouwarbeider is daarom f 1263,60, hetgeen overeenkomt met een weekinkomen van gemiddeld f 24,30. In deze cijfers zijn — waar bedoelde statistiek alle bouwarbeiders omvat — zowel de ongeschoolden, als groepen die min of meer boven het gemiddelde loon uitkomen, als straatmakers, stucadoors, heiers en andere speciaal-arbeiders begrepen. Ook het extra loon, dat met stuk- of accoordwerk wordt verdiend, is in dat gemiddeld cijfer opgenomen.

Om een proef op de som te nemen, hebben we ook nog een andere wijze van berekening van het loon der bouwarbeiders gevolgd. Deze berekening heeft de in den Alg. Ned. Bouwarbeidersbond betaalde contributie tot grondslag. Tot dezen Bond kunnen niet toetreden de ongeschoolden, zoolang ze althans nog geen half jaar in het bedrijf hebben gewerkt, dus geacht kunnen worden geoefend te zijn, evenmin de stucadoors, straatmakers en schilders, die aparte bonden hebben. Behoudens eenige kleine groepen, bestaat de bond dus uit timmerlieden, metselaars, opperlieden en grondwerkers.

De contributieregeling voor al deze groepen is plaatselijk gelijk en heeft tot grondslag, voor den Bond zelf, dus met uitzondering van de werklozenkas, een plaatselijk uurloon voor den timmerman. De geoefenden, alhoewel zij van 5. tot 10 cent per uur minder verdienen, betalen hetzelfde als de geschoolden. In de contributie komt niet tot uitdrukking wat, eventueel, door stuk- of accoordwerk e.d. oververdiend wordt.

Het aantal geschoolden tot dat der ongeschoolden onder de leden van genoemden Bond verhoudt zich als 2 tot 1. De extra-verdiensden van alle bouwarbeiders in ons land dooreengenomen, werd in een bespreking met de collega's, die het land en de toestanden in het bedrijf door en door kennen, begroot op f 1,25 à f 1,50 per arbeider en per week.

De mindere verdiensden van de geoefenden, die in de contributiecijfers niet tot uitdrukking komt zal dan ook vrijwel opwegen tegen de extra verdiensden, die een deel van de bouwarbeiders heeft.

Een statistiek van de contributie en dus van de contract- (of waar niet contractueel geregeld, de gebruikelijke) loonen voor timmerlieden ziet er als volgt uit: ¹⁾

Aantal leden	uurl.	weekl. b. 48 uur	Totaal weekloon volgens contract
5339	0,80	38,40	205.017,60
3270	0,75	36,—	117.720,—
3601	0,70	33,60	120.993,60
1677	0,64	30,72	51.517,44
4679	0,62	29,76	139.247,04
680	0,60	28,80	19.584,—
855	0,56	26,88	22.982,40
2182	0,55	26,40	57.604,80
1354	0,54	25,92	35.095,68
2828	0,52	24,96	70.586,88
116	0,51	24,48	2.839,68
831	0,50	24,—	19.944,—
83	0,47	22,56	1.872,48
1362	0,45	21,60	29.419,20
1670	0,40	19,20	32.064,—
30518 leden			f 926.488,80

De 30.518 leden zouden dus, als het allemaal tim-

¹⁾ In feite is de totale loonsom geringer, omdat in deze statistiek de onvolwassen leden als volbetaald zijn gerekend; maar dat heeft voor de berekening van het doorsneeloon geen invloed.

merlieden waren, die een volle week en zonder extra verdiensden werkten, in die week f 926.488,80 of gemiddeld f 30,38 verdienen. Rekening houdend met werkloosheid en verzuim bedraagt het, gemiddeld weekloon f 24,31.

Deze uitkomst komt opvallend veel overeen met die, welke volgens de berekeningen op grond van de cijfers van de Rijksverzekeringsbank worden verkregen.

Behoeft men niet met schattingen te werken, dan zou de uitkomst naar boven of naar beneden, misschien een verschil van 10, 20, mijnentwege zelfs wel 60 of 70 cent per week hebben bedragen. Ook indien men — als gevolg van de schattingen — een dergelijke ruimte toelaatbaar acht, moet echter toch worden vastgesteld, dat het gemiddelde jaarloon van de vaklieden en de geoefenden, die in genoemden Bond zijn vereenigd, de f 25,— per week en de f 1300 per jaar zeker niet te boven gaat.

Om deze loonen op haar werkelijke waarde te kunnen schatten is vergelijking noodig. Wij nemen daarvoor de cijfers, die de Metaalbond van de bij haar in dienst zijnde arbeiders publiceert.

Wij geven aan deze cijfers de voorkeur, hoewel we nog geheel andere vergelijkingen zouden kunnen maken, omdat de statistiek van den Metaalbond algemeen betrouwbaar wordt geacht, en omdat het hier een van de z.g. onbeschutte bedrijven betreft, die o.a. met buitenlandse concurrentie heeft te rekenen. De doorslag voor het gebruik van deze cijfers geeft bovendien, dat de algemeene opvatting — en terecht — is, dat de loonen van de metaalbewerkers zeker niet onder de hooge loonen zijn te rangschikken.

Blijkens de statistiek nu van Juli jl. bedroeg het uurloon in de 3e, — dus de laagste loonklasse — voor de geschoolde metaalbewerkers 60 en voor de geoefenden 50 cent per uur. Het uurinkomen, waarbij dus de extra's zijn medegerekend, bedroeg voor deze groep respectievelijk 68 en 58 cent. Het jaarloon naar 52 volle weken en naar het uurinkomen gerekend, bedroeg derhalve f 1749,28 voor geschoolden en f 1447,68 voor geoefenden of f 33,65 en f 27,84 per week.

Blijkens de ons verstrekte gegevens van den Alg. Ned. Metaalbewerkersbond was het werkloosheidspercentage van de leden van dien Bond, met inbegrip van short-time, voor dezelfde 11 jaren als we voor het bouwbedrijf rekende, gemiddeld 7.9 pCt. van het aantal volle dagen, dat had kunnen worden gewerkt.

De gemiddelde week- resp. jaarloonen van genoemde groep metaalbewerkers waren dus resp. f 31,— en f 1.612,— voor de geschoolden en f 25,84 en f 1.333,32 voor de geoefenden.

Het jaarinkomen van de geoefenden in de laagste loonklasse van het metaalbedrijf is volgens de statistiek dus nog hooger dan het gemiddelde loon van geschoolden en geoefenden in het bouwbedrijf.

In feite geeft de statistiek echter geen geheel zuiver beeld voor de vergelijking. In het bouwbedrijf wordt nl. eerder het volle loon verdiend dan in het metaalbedrijf. Kan de bouwarbeider gemiddeld op 21 jarigen leeftijd rekenen op het volle loon: voor het metaalbedrijf wordt het volle loon gerekend te beginnen op den leeftijd van 30 jaar voor de geschoolden en 28 jaar voor de geoefenden.

Ook indien men met deze, voor de bouwarbeiders gunstige factor, rekent, moet de conclusie van de vergelijking van de loonen van de arbeiders, in dienst van den Metaalbond en van patroons in het bouwbedrijf, luiden, dat de bouwarbeiders, over het geheele land genomen, lagere loonen hebben dan de slechtst betaalde groep metaalbewerkers.

Het is niet geheel zonder grond, dat het bouwbedrijf voor wat de loonen betreft, in een goede of

slechte reuk — al naar het standpunt waarvan men loonen beziet — staat.

In den nieuwbouw in Amsterdam werd in 1921 het loon geacht f 65 per week te bedragen. Soms werd daar door enkelen of groepjes nog belangrijk boven verdiend. Weliswaar was het loongemiddelde voor het geheele bouwbedrijf in Amsterdam, voor een volle week werken, ook toen lager, maar het was toch, wat men een gouden tijd pleegt te noemen. Dat dit sinds vele jaren, verleden tijd is, is tot zeer velen nog niet doorgedrongen. Er zijn een tweetal factoren, die ook nu nog den indruk levendig houden, dat in het bouwbedrijf zeer hooge loonen worden verdiend.

De eene factor is de loon-statistiek, die maandelijks door de plaatselijke patroonsvereniging van Amsterdam wordt gegeven. Blijkens deze loonstatistiek is het uurloon voor den geschoolden bouwarbeider daar ter plaatse, gemiddeld voor alle geschoolden, 93 cent en voor de geöefenden 85 cent per uur. Deze statistiek houdt echter noch rekening met de werkloosheid, die in Amsterdam in de achterliggende 9 jaren gemiddeld niet minder dan 17,85 pCt. bedroeg, noch met de verzuimen, die aan het bedrijf eigen zijn. Daarentegen is wel alles in deze statistiek opgenomen, wat aan extra's wordt ontvangen.

Berekenen we echter het feitelijke gemiddelde jaarinkomen en het gemiddelde weekloon van een Amsterdamschen arbeider, dan komt dat niet hooger dan resp. f 1.768,— en f 34,— voor geschoolden en f 1.612,— en f 31,— voor geöefenden.

Een tweede reden, dat de verdiensten der bouwarbeiders veel te hoog worden aangeslagen is het gevolg van het feit, dat een bepaalde groep, hoewel die het meest met de werkloosheid heeft te kampen, indien ze werken, meestal tot beduidend hoogere weekloonen komt.

Deze groep arbeiders is die, welke in den speculatiebouw werken. Bij voldoende werk verdienen deze arbeiders, althans de metselaars en soms ook de timmerlieden bij aangenomen werk, f 1,— per uur en ook nog wel eens daar boven. We hebben hier echter met een uitzonderingstoestand te doen, die inherent is aan dat deel van het bedrijf zelf.

In „De Bouwvakpatroon” van 6 November 1931, waarin deze categorie speculatiebouwers gesteld worden tegenover de solide bouwer, zegt: „Insider”, dat hij weet, dat deze bouwspeculanten kans zien, om op een perceel, wat hen f 15.000,— kost, f 17.000,— hypotheek te krijgen en aan een blok van 10 perceelen f 20.000,— alleen al op de hypotheek, over te houden en hij vervolgt:

„Wat zijn hiervan de gevolgen? De bouwer heeft maar één belang, de woningen klaar te krijgen. Wat geeft hem een paar honderd gulden meer arbeidsloon per perceel te betalen?”

En in een deel van zijn conclusies teekent hij als volgt:

„De bouwer veroorlooft zich een opvallende weelde, die een aanstoot is voor velen, niet het minst voor den werknemer.”

„Zij zijn oorzaak van groote loonopdrijving.”

„Zij brengen groote ontevredenheid bij de werknemers onderling en kweeken minderwaardige werkrachten.”

„Zij brengen het bouwbedrijf bij velen in opspraak en verminderen het vertrouwen.”

„Ez.

Waar volgens de redactie van „De Bouwvakpatroon” de schrijver „volkomen ingewijd” is, mogen we gerust aannemen, dat hier een toestand in een — klein — deel van het bouwbedrijf te Amsterdam wordt blootgelegd, die wel tot verwildering van den arbeider moet leiden en die tot gevolg heeft, dat men zoo af en toe in de bladen van conflicten leest over loonen, die verband houden met den bijzonderen toestand in dit deel van het bedrijf. Daardoor wordt mede veroorzaakt, dat de legende over de hooge loonen van den bouwarbeider zoo'n ontzettend taai leven heeft.

Of in dezen uitzonderings-toestand voldoende grond ligt om te weigeren in een crisistijd alle bouwarbeiders en het geheele bouwbedrijf te helpen en zelfs om tot dwangmaatregelen, verkapte en openlijke, aan te sporen om maar tot loonsverlaging in het bouwbedrijf te komen, laten we na hetgeen we hierboven schreven, maar aan het oordeel van den lezer over.

De loonen zijn het intusschen niet, die de huren omhoog drijven.

Prof. Polak constateert, dat sinds 1927 de huren met 11,2 pCt. zijn verhoogd. De loonen der bouwarbeiders zijn in dien tijd echter hetzelfde gebleven. Ook de loonen in de speculatiebouw zijn thans niet anders dan 5 jaren geleden.

Het eenige wat in de arbeidsvoorwaarden van de bouwarbeiders in die jaren veranderd is, is, dat er 3 dagen vacantie is ingevoerd. Dat maakte de loonkosten der twee laatste jaren 1 pCt. hooger dan ze 5 jaren geleden waren, maar dat is dan ook alles. De invoering van de Ziektewet heeft practisch geen verandering gebracht. Tegenover de meerdere kosten, die de invoering van de Ziektewet voor het bedrijf heeft gebracht, staat, dat reeds vele jaren vóór de invoering, de bouwarbeiders krachtens collectief contract aanspraak konden maken op een premie-vrij recht, op 70 pCt. van het loon bij ziekte gedurende 13 weken.

Daartegenover staat, dat thans de helft van de premie van het loon kan worden afgehouden. De hoogere huren vinden hun bron dus in andere oorzaken.

Het valt buiten het kader van dit artikel om daarop in te gaan, alsook om gelijk wij in „De Bouwer” reeds deden, op de in veel opzichten verouderde en oneconomische wijze van werken in het bouwbedrijf te wijzen, en andere wegen aan te geven, die voor het bouwbedrijf moeten worden ingeslagen. Wij laten dat hier rusten.

Tenslotte. Naar beste weten hebben wij getracht, het ook anderen mogelijk te maken tot een objectief beeld te kunnen komen van de feitelijke inkomsten van de arbeiders in het bouwbedrijf.

Wij vertrouwen, dat het voor de lezers van dit tijdschrift onnoodig zal zijn, uit het bovenstaande conclusie te trekken ten aanzien van het voortaan inzake de loonen der bouwarbeiders in te nemen standpunt.

Wat onze eigen conclusies zijn, staat na het bovenstaande ook zonder nadere omschrijving, wel buiten twijfel.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE BUITENLANDSCHE HANDEL VAN DUITSCHLAND IN 1931.

(De buitenlandsche handel en de betalingsbalans.)

Dr. H. C. Strohmayr te Berlijn schrijft ons:

De handelsbeweging vóór 1931.

Hoe critieker de toestand van de Duitse volkshuishouding onder den druk van de herstelverplichtingen en van de niet rechtstreeks daaruit voortvloeiende, maar niettemin sterk gestegen buitenlandse schuld werd, des te meer trad het belang bij

de ontwikkeling van den buitenlandschen handel op den voorgrond. Reeds bij het in werking treden van het Dawes-plan stond het vast, dat een definitieve betaling van het Duitse bedrijfsleven aan de crediteurlanden slechts door middel van levering in natura of diensten zou kunnen geschieden. Rationalisatie van de productie was de voorwaarde voor het met succes bekroonde streven naar een stijging van den uitvoer. De binnenlandsche kapitaalvorming kon met de toenemende en in korten tijd geweldig gestegen kapitaalbehoefte geen gelijken tred houden. De hooge

Duitsche rente lokte het buitenlandsche kapitaal aan, dat jarenlang binnenstroomde en het werkelijke beeld van de Duitse deviezenpositie, tegelijkertijd echter ook de materiële betalingscapaciteit van Duitschland versluisde. In het binnenland volgde na een korte depressie (deflatie 1924) een hoogconjunctuur, die slechts eenmaal door een spoedig voorbijgaande crisis (1926) werd onderbroken. De handelsbalans weerspiegelt duidelijk deze ontwikkeling:

Handelsbeweging van Duitschland.
(in millioenen R.M.)

Jaar	Invoer	Uitvoer	Totaal	Saldo
1925	13.362	9.291	21.653	- 4.071
1926	10.002	10.415	20.417	+ 413
1927	14.228	10.802	25.029	- 3.427
1928	14.001	12.276	26.277	- 1.725
1929	13.447	13.483	26.930	+ 36
1930	10.393	12.036	22.429	+ 1.643
1931	6.721	9.599	16.320	+ 2.967

De handelsbalans was tot 1929 slechts eenmaal actief namelijk in 1926, toen de Duitse industrie den achteruitgang van den omzet op de binnenlandse markt door een grooteren export heeft gecompenseerd. In alle andere jaren daarentegen was de handelsbalans in hooge mate passief en in het depressiejaar 1929 zelfs ongeveer in evenwicht. Tot dat tijdstip biedt de toestand van den buitenlandschen handel van Duitschland het uit de vóóroorlogsche periode bekende beeld van het buitenlandsche handelsverkeer van een in hoofdzaak industrieel georiënteerde, op bewerking en veredeling ingestelde volkshuishouding. Dit verschijnsel valt vooral in het oog bij een beschouwing van de ontwikkeling van den in- en uitvoer, volgens de goederengroepen.

Handelsbeweging volgens groepen.
(in millioenen R.M.)

Jaar	Levensmiddelen		Grondstoffen en halfabrikaten		Fabrikaten	
	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer
1925	4.145	542	6.212	1.996	2.005	6.753
1926	3.691	529	4.948	2.732	1.363	7.154
1927	4.497	470	7.192	2.608	2.539	7.723
1928	4.333	642	7.218	2.750	2.450	8.884
1929	3.983	724	7.205	2.926	2.269	9.833
1930	3.087	549	5.508	2.450	1.798	9.037
1931	2.024	403	3.472	1.813	1.225	7.380

Uit de passiefzijde van deze balans blijkt de enorme behoefte aan agrarische producten, grondstoffen en halfabrikaten. Onder het actief neemt de uitvoer van industriële fabrikaten de grootste plaats in. Hierbij komt de uitvoer van grondstoffen (ijzer, kolen, kali), die veel minder omvangrijk is, die van halfabrikaten en die van landbouwproducten, welke van geringe beteekenis is. Dienovereenkomstig is de structuur van den buitenlandschen handel van Duitschland het spiegelbeeld van de geheele volkshuishouding, welke inschakeling in den kringloop van het internationale goederenverkeer uiteindelijk op een ruil van den ruimschoots aanwezigen en hoogkwalificeerden arbeid als element van de productieve kracht van het Duitse bedrijfsleven tegen den ontbrekende grond als voedings- en grondstofbasis is aangewezen.

Het is voor een beoordeeling van de resultaten van den buitenlandschen handel van 1931 van belang te releveren, dat de ontwikkeling tot op heden het normale karakter van een industriestaat droeg.

De invoer van goederen voor kapitaalinvesteringen en verbruik in de jaren na de stabilisatie werd vereffend door den toevloed van buitenlandsch kapitaal, terwijl de passiviteit in de jaren vóór den oorlog werd gecompenseerd door de opbrengst van de buitenlandsche beleggingen, die op ongeveer Mk. 25 milliard werden geraamd. De dekking van het invoeroverschot was vóór den oorlog dus gewaarborgd, zoodat er destijds geen dringende reden bestond voor het forceeren van den uitvoer. Na den oorlog kwam hierin door het verlies van de Duitse beleggingen in

het buitenland een fundamenteele wijziging. De noodzakelijkheid om de invoerbehoefte door uitvoer te dekken ging gepaard met de lasten van de herstelverplichtingen. Van ingrijpenden invloed op de vorming van de handelsbalans tusschen 1925 en 1929 was dit echter niet. De voorbijgaande ontlasting door het uitvoeroverschot van 1926 vormde in zoverre een uitzonderingsverschijnsel, dat de crisis van dat jaar in werkelijkheid een op zichzelf staande gebeurtenis in het Duitse bedrijfsleven was en diengevolge geen noemenswaardigen invloed op de invoercapaciteit van de voornaamste afnemers van Duitse industrieproducten uitoefende.

Forceeren van den uitvoer, vermindering van den invoer in 1931.

De sedert 1929 geleidelijk toenemende wereldcrisis heeft Duitschland het sterkst getroffen. Nog steeds was het door het tijdelijk verschil in tijd en mate van hevigheid tusschen de dalende conjunctuur in Duitschland en zijn buurstaten mogelijk den export te stimuleren. In den loop van 1931 kwam hierin echter een verandering en wel van de zijde der valuta. Nu bleek, dat rond 50 pCt. van de aan Duitschland verstrekte credieten, ten bedrage van rond Mk. 20 milliard, niet daadwerkelijk aan het Duitse bedrijfsleven ten goede waren gekomen, doch in hoofdzaak tot de totstandbrenging van een onechten „hersteltransfer” hadden gediend en op de totaalbalans van Duitschland als vervallen schulden voorkwamen. Hierbij kwamen nog de gevolgen van de vertrouwenscrisis, welke een overijde en zuiver economisch niet gerechtvaardigde terugtrekking van kapitaal door de buitenlandsche schuldeischers veroorzaakten. De omvang van de onttrekking van kapitaal en de dekking daarvan uit het uitvoeroverschot evenals uit de verder ter beschikking staande middelen blijkt uit de in het verslag van de raadgevende speciale commissie van de B.I.B. opgenomen, geraamde betalingsbalans (in millioenen R.M.):

Uitvoeroverschot voor het jaar (incl. diensten en leveringen in natura)	3.000	Herstelbetalingen tot 30 Juni	800
Buitenlandsche reserves der Duitse banken	1.300	Rente en normale aflossing van de buitenlandse verplichtingen van Duitschland	1.500
Herdiscoteerings- en andere credieten ...	1.200	Saldo: kapitaalonttrekkingen	4.900
Afgiften van goud- en deviezenreserve door de Rijksbank	1.700		
	7.200		7.200

Dit overzicht stelt duidelijk in het licht het groote gedeelte van het uitvoeroverschot, dat door den dienst van rente en aflossing der buitenlandse credieten en de vóór het in werking treden van het Hoover-jaar vervallen herstelbetalingen werd geabsorbeerd. Vanuit het binnenland duurde de aanval op de banken voort en dwong haar tot credietbeperking. In welke mate de terugtrekkingen hebben plaats gevonden, blijkt uit de maandbalansen der banken. Tusschen Februari en November 1931 zijn de vreemde middelen met rond R.M. 3½ milliard (= 24 pCt.) gedaald.

De opzegging van credieten door het buitenland en de geldonttrekking door de binnenlandsche schuldeischers van de banken leidden tot een uitvoerdwang, die op het beeld van den buitenlandschen handel van 1931 zijn abnormaal stempel drukte. Tusschen de twee genoemde oorzaken bestaat in zoverre een wisselwerking, dat de door de buitenlandsche kapitaalonttrekking veroorzaakte druk op de betalingsbalans den goederenstroom deze richting opdrong, terwijl het opzeggen van credieten en de stijging van den rentestand in het binnenland het liquidatieproces verhaastten.

De tot het einde van het jaar slechts door veranderingen van voorbijgaanden aard, zooals seizoensinvloeden, onderbroken toeneming van het uitvoeroverschot

was het resultaat van twee ontwikkelingstendenzen, die ten deele een tegengesteld verloop hadden; een steeds sterker dalende invoer, gepaard met een stijgenden uitvoer:

	Invoer			Uitvoer		
	Levens- middelen	Grond- stoffen	Fabri- katen	Levens- middelen	Grond- stoffen	Fabri- katen
	(in millioenen R.M.)					
Januari ..	217	374	116	27	170	575
Februari ..	172	331	113	24	160	591
Maart ...	171	297	111	29	172	662
April ...	192	367	115	33	160	620
Mei	171	310	113	30	154	593
Juni	167	322	114	25	150	566
Juli	167	286	106	31	151	641
Augustus ..	125	243	84	28	155	616
September ..	131	227	85	32	153	646
October ..	158	224	95	36	148	690
November ..	141	248	89	33	124	589
December ..	158	241	86	32	116	589

De stijging van het uitvoeroverschot vond derhalve vooral in de tweede helft van het jaar plaats, toen de credietcrisis in een acuut stadium kwam en de behoefte van de Rijksbank aan deviezen bijna reeds haar hoogtepunt had bereikt. Terwijl de invoer, niet in de laatste plaats door het toenemend wantrouwen, constant moest worden betaald, kon de uitvoer slechts door verlenging van de betalingstermijnen met gemiddeld 3—5 maanden worden vergroot. Vooral de zeer toegenomen leveranties aan Rusland vereischten betalingstermijnen van 12—18 maanden. De credietwensen van de afnemers kwamen ten deele overeen met het streven van de Duitse exporteurs, ontvangen deviezen in het buitenland te laten staan, hetzij om ze daardoor aan de inbeslagneming in het binnenland te onttrekken, hetzij om buitenlandse Vorderingen en schulden met elkaar te verrekenen.

Gevolgen van de laatste deviezenverordening.

De staat van de Rijksbank van 14 Nov. 1931 toonde zeer duidelijk de gevolgen van deze ontwikkeling. Van einde Juni tot dat tijdstip was — ondanks de inmiddels gesloten „Stillhalte"-overeenkomst — voor meer dan R.M. 1 milliard aan het buitenland terugbetaald. Van 1 Sept. tot 7 Nov. bedroegen de verliezen aan goud en deviezen van de Rijksbank R.M. 464 millioen. In deze periode waren R.M. 1.297 millioen aan goud en deviezen binnengekomen, terwijl de afgiften R.M. 1.761 millioen hadden bedragen. Hiervan kwamen R.M. 818,7 millioen op de goud- en deviezenbetalingen in het goederenverkeer en R.M. 942,3 millioen op de afgifte voor het kapitaalverkeer. Het sterke verschil in de betalingsvoorwaarden heeft ertoe geleid, dat toen eerst de betrekkelijk geringe overschotten van den uitvoer uit de zomermaanden binnenkwamen.

De ongunstige goud- en deviezenpositie van de Rijksbank noopte de Rijksregering tot uitvaardiging van de deviezenverordening van 17 November 1931, welke ten doel had alle uit den export vrijkomende deviezen te blokkeeren. Daar bovendien de nog voor invoer beschikbare credieten, tot welker handhaving de buitenlandse schuldeischers zich bij de „Stillhalte"-overeenkomst uitdrukkelijk hadden verplicht, niet geheel waren gebruikt, werd de deviezen centrale opgedragen om de importeurs, die toestemming tot aankoop van deviezen bezaten, er toe te brengen om een evenredig gedeelte van het volgens deze toestemming bepaalde maximumbedrag door het gebruiken van de bedoelde credieten te bestrijden. De Rijksbank wilde dus geen volledige toewijzing van deviezen, doch wilde er op deze wijze veeleer toe meewerken, dat een veel grooter gedeelte van den invoer dan voorheen door remboeurscredieten zou worden gefinancierd. Hoewel deze maatregel door de moeilijke omstandigheden werd gerechtvaardigd, zijn er toch groote bezwaren tegen aan te voeren. Bovendien moet er rekening mede worden gehouden, dat de thans opgenomen credieten op een later tijdstip, waarschijnlijk onder minder gunstige uitvoermogelijkheden, moeten

worden terugbetaald, zoodat op deze wijze de aflossing van de credieten wel tijdelijk wordt uitgesteld, doch uit een oogpunt van deviezenpolitiek nauwelijks wordt vergemakkelijkt. Dit leidt voorts tot een regeling van den invoer, die niet vrij van willekeur is. Terwijl namelijk een deel van den invoer — ook voor niet noodzakelijk levensonderhoud bestemde goederen — niet kan worden verhinderd, heeft bij een ander gedeelte, dat met het oog op wederuitvoer van veel grooter belang kan zijn, een ongewenschte vermindering plaats, omdat de beoordeeling van de solvabiliteit van den importeerenden credietnemer eenzijdig den doorslag geeft.

Het groote uitvoeroverschot is niet een blijvend verschijnsel.

Men kan gerust aannemen, dat het verschijnsel van zoo'n groot uitvoeroverschot als het afgelopen jaar heeft opgeleverd, zich binnen afzienbaren tijd niet weer zal herhalen. Immers uitzonderlijk zijn naar hun aard de aanzienlijk vervroegde inkoop van buitenlandse importeurs in verband met de dreigende verhooging van invoerrechten. De uitvoer naar Rusland heeft waarschijnlijk zijn hoogtepunt reeds overschreden, doordat de financiering op steeds grootere moeilijkheden stuit. De concurrentie van landen met een gedeprimeerde valuta viel reeds in het laatste kwartaal in stijgende mate waar te nemen, omdat de gedurende deze periode genoemde daling van den uitvoer slechts voor maximaal twee derden als seizoensverschijnsel verklaard kan worden. Ook de sterk verminderde invoercapaciteit van de landen met aanzienlijk gedaalde ontyangsten uit hoofde van den uitvoer blijkt reeds uit de jongste statistieken. Nog slechts nauwelijks 30 pCt. van den Duitchen uitvoer wordt tegenwoordig niet bedreigd door directe of indirecte protectionistische maatregelen, zooals verhooging van invoerrechten, gedwongen deviezenverkeer en valutadumping.

De ontwikkeling gaat duidelijk in die richting, dat juist de landen met particuliere of politieke vorderingen op Duitschland den alleen maar mogelijken weg van betaling van schulden door levering van goederen of diensten verhinderen. Het gebrek aan logica in de economische bewijsvoering wordt speciaal bij de aangevoerde douane-argumenten duidelijk, die van bescherming van het nationale bedrijfsleven spreken. Hetzelfde geldt van de stelling, dat Duitschland redelijkerwijze geen volledige betaling in deviezen voor zijn uitvoer mag verlangen, zoolang de Duitse banken tegelijkertijd haar betalingsverplichtingen niet nakomen. In werkelijkheid worden hier oorzaak en gevolg verwisseld, omdat de mate van bereidwilligheid tot betalen ten opzichte van de buitenlandse schuldeischers onmiddellijk afhangt van den omvang van den uitvoer en de daaruit voortvloeiende verkrijging van deviezen.

Bedrijfseconomische gevolgen van den verhoogden uitvoer.

Naast de algemeen economische overwegingen moeten de bedrijfseconomische gevolgen van den verhoogden uitvoer en van den achteruitgang van den invoer worden bezien. Het uitvoeroverschot, hoe verblijvend dit uit economisch oogpunt op het eerste gezicht ook moge zijn, is reeds lang niet meer een maatstaf voor de welvaart van het binnenlandse bedrijfsleven. De prijzen van de uitgevoerde goederen liggen in vele gevallen op of beneden de grens van den kostprijs. Hoe geringer bovendien de uitvoermogelijkheid wordt, — gepaard gaande met een gelijktijdig achteruitgaanden afzet in het binnenland — des te meer stijgen de vaste kosten per eenheid product. Juist bij de voor den uitvoer van productiemiddelen en industriële fabrikaten geëigende, kapitaalintensieve bedrijven vermindert daardoor de concurrentiemogelijkheid. Het bevriezen van de valuta-opbrengsten uit den uitvoer werkt op gelijke wijze.

Aan den eenen kant wordt den Duitschen ondernemer de beschikking over zijn kapitalen ontnomen, aan den anderen kant wordt het gebrek aan de in het binnenland-schaarsche en slechts duur te verkrijgen liquide bedrijfsmiddelen steeds grooter. Bovendien wordt den exporteur door het ontbreken van een geregelden termijhandel in deviezen met een niet te onderschatten valutarisico belast. Als hulpmiddel worden overeenkomsten betreffende deviezen-clearing voorgesteld, zooals deze bijv. tusschen Oostenrijk en Polen en tusschen Zwitserland en Hongarije werden afgesloten, en welke ten doel hebben de schulden uit hoofde van den invoer met de vorderingen uit hoofde van den uitvoer door bemiddeling van de circulatiebanken der betreffende landen te verrekenen. Deze weg blijkt door Duitschland, afgezien van alle verplichtingen, die deze tijdelijk aan het goederenverkeer vernag te bieden, moeilijk begaanbaar. Deze regeling veronderstelt een handelsbeweging tusschen de met elkaar in clearingverkeer staande landen, die vrijwel in evenwicht is, daar zich anders het niet op te lossen vraagstuk van vereffening van het saldo voordoeft.

Uit de structuur en de beweging van den buitenlandschen handel valt met zekerheid af te leiden, dat het tot dusverre verkregen netto-uitvoeroverschot niet gehandhaafd kan worden. Duitschland heeft in de laatste jaren in de eerste plaats den invoer beperkt en den uitvoer tegelijkertijd geleidelijk vergroot. De achteruitgang van den invoer heeft vooral betrekking op grondstoffen en halfabrikaten, terwijl op rekening van den gestegen uitvoer in hoofdzaak de fabrikaten komen. Derhalve werd de toeneming van den uitvoer voor een groot deel door verbruik van den aanwezigen grond- en hulpstoffenvoorraad verkregen. Volgens gegevens van de Reichs-Kredit-Gesellschaft is de invoer van grond- en hulpstoffen van December 1930 tot November 1931 in vergelijking met de overeenkomstige periode van 1929/30 met 36,7 pCt., tegenover 1928/29 met 50,4 pCt. gedaald. De voorraden zullen spoedig geheel verbruikt zijn en vergroting of zelfs handhaving van den uitvoer zal noodzakelijk met een stijging van den invoer gepaard moeten gaan. Hetzelfde geldt voor een verbetering van de conjunctuur in het binnenland.

Opmerkingen over een raming van de betalingsbalans van 1932.

Tengevolge van vele onzekere factoren is het moeilijk een voorloopige raming van de betalingsbalans voor het loopende jaar te geven. In de eerste plaats kunnen de buitenlandsche deposito's van Duitschland zelfs bij benadering niet worden begroot. Het Bazelsche rapport meent met beleggingen op langen termijn ten bedrage van R.M. 5 milliard en met vorderingen op korten termijn uit hoofde van den uitvoer ten bedrage van 2,4 milliard te kunnen rekenen. Hieruit kan men echter nog niet opmaken, in welke mate de opbrengst van die beleggingen de betalingsbalans kan ontlasten en in hoeverre de vorderingen uit hoofde van export geïnd kunnen worden. Een factor

van onzekerheid bij de berekening vormen voorts nog de gevluchte kapitalen. Met eenige zekerheid kan slechts worden vastgesteld, welke bedragen — rekening houdend met den waarschijnlijksten opzichte van het vorige jaar hooger en invoer — voor den dienst van de Deutsche buitenlandse schulden moeten worden overgemaakt. Het bericht van het speciale comité van de B.I.B. raamt deze brutoverplichtingen voor het jaar 1932 op R.M. 1.600—1.850 miljoen en wel de rente en aflossing van vaste rentedragende fondsen in vreemde valuta op R.M. 670—820 miljoen, de verplichtingen uit hoofde van niet in het publiek geëmitteerde vaste rentedragende fondsen op R.M. 156 miljoen, de binnenlandsche Duitse schulden op langen termijn op R.M. 24 miljoen, de aandelen, deelnemingen, grondbezit e.d. schuldverhoudingen op R.M. 150 miljoen en de kortlopende schuld op R.M. 600—700 miljoen.

Slotbeschouwingen.

Het schijnt op zijn minst zeer twijfelachtig, of de Duitse volkshuishouding deze betalingen zonder schade kan uitvoeren. De beslissing hierover is tenslotte ook niet aan Duitschland, doch aan de crediteurlanden. Duitschland heeft gedaan, waartoe het in staat was, doordat het zijn invoer tot het uiterste beperkte en de kosten met het oog op de concurrentie op de wereldmarkt tot het uiterste deed dalen. Evenwel bleek, dat alleen door deze eenzijdige maatregelen het vraagstuk van de overbelasting met betalingsverplichtingen in zoon kort tijdsbestek niet op te lossen is. Wanneer heden ten dage overal wrijvingen en incongruenties in het goederenverkeer tusschen de individueele leden van de wereldhuishouding ontstaan, dan zijn deze niet — zooals vaak nog ten onrechte wordt aangenomen — als voorbijgaande storingen in het internationale betalingsmechanisme, doch als veel diepergaande storingen van de functies van het wereldorganisme te beschouwen. In plaats van op de basis van een gezonde en draagkrachtige binnenlandsche markt verkregen productieoverschotten te voldoen, moet het Duitse bedrijfsleven, tengevolge van verbreking van onder andere voorwaarden verkregen creditrelaties, zijn kapitaal opteren, hetgeen in een crediteurland een verstoring van het evenwicht in het economisch leven moet veroorzaken, waardoor aan beide zijden het succes van de economische politiek twijfelachtig en de kloof tusschen schuldenaren en schuldeischers in plaats van overbrugd, steeds dieper wordt.

AANTEKENINGEN.

De Nederlandsche kapitaalmarkt in 1931.

De nationale en internationale crisisverschijnselen hebben in het afgelopen jaar hun stempel op de Nederlandsche kapitaalmarkt gedrukt. Het totaalbedrag aan uitgiften van nieuw kapitaal is veel geringer dan in de laatste jaren is voorgekomen, terwijl zich ook in de samenstelling van de emissies een ver-

EMISSIES IN MILLIOENEN GULDENS.

	Totaal + Conv.	Totaal nieuw kapitaal	Conversies	Ned. + Kol.		Buitenland		Aandelen		Obligatiën	
				totaal	% totaal nieuw kap.	totaal	% totaal nieuw kap.	totaal	% totaal nieuw kap.	totaal	% totaal nieuw kap.
1925	516	297	219	175	59	122	41	64	22	233	78
1926	899	470	429	196	42	274	58	73	16	397	84
1927	540	494	46	158	32	336	68	93	19	401	81
1928	715	667	48	364	55	303	45	338	51	329	49
1929	544	460	84	327	71	133	29	287	62	173	38
1930	662	598	64	349	58	240	42	29	5	569	95
1931	807	336	474	292	38	41	12	11	3	322	97
1e halfj. '31	709.7	255.3	454.4	222.1	87	33.2	13	8.7	3	246.6	97
2e halfj. '31	96.5	77.2	19.3	69.7	90	7.5	10	1.9	2	75.3	98

schuiving heeft voltrokken. In overeenstemming met hetgeen steeds midden in een depressie wordt waargenomen, heeft ook in 1931 de uitgifte van obligaties gedomineerd. Slechts 3 pCt. van het totaalbedrag der emissies had betrekking op aandelen, waarin zich de slechte toestand van ons bedrijfsleven openbaart. Terwijl in vroegere jaren voor groote bedragen aan buitenlandse fondsen werd uitgegeven, bleef dit in het afgelopen jaar sterk beperkt (zie de percentages in de eerste tabel).

Intusschen was de bedrijvigheid op de kapitaalmarkt in 1931 grooter dan men op het eerste gezicht zou vermoeden. Dit feit is toe te schrijven aan het groote bedrag aan conversieleeningen, o.a. van den Nederlandschen Staat, ten bedrage van ruim f 213 miljoen, waardoor in totaal zelfs meer geëmitteerd is dan in de voorafgaande jaren. Deze bedrijvigheid heeft zich overigens vrijwel geheel op het eerste halfjaar geconcentreerd, hetgeen uit de tweede tabel, waarin de geursiveerde cijfers de verhouding aangeven van het bedrag van de betr. categorie tot het totaalbedrag der uitgiften aan nieuw kapitaal, duidelijk blijkt.

De gunstige toestand op de beleggingsmarkt in de eerste helft van 1931 is voor vele overheidslichamen een reden geweest om op ruime schaal tot conversie van leeningen van een hooger rentetype in die van een lager rentetype over te gaan. Het totaal bedrag aan conversies is grooter dan na 1925 is voorgekomen. Ruim 76 pCt. van de geconverteerde bedragen is van overheidslichamen afkomstig.

	Jaartotaal	Aandelen	Obligatiën en andere vaste rente dragende fondsen
Staatsleeningen ¹⁾	174.247,3 ¹⁰⁾	—	174.247,3
Prov. en Gem. leeningen ²⁾ ..	108.659,7 ¹¹⁾	—	108.659,7
Bank- en Credietinst. ³⁾	6.065,0	100,0	5.965,0
Hypotheekbanken	3.587,0	815,0	2.772,0
Hyp. Bk. tevens Bk. en Cred. inst.	947,5	—	947,5
Industriële Ond. ⁴⁾	6.603,0	1.200,0	5.403,0
Electr., Gas-, Tel., Telegr. en Waterl. Mijen ⁵⁾	9.304,9	6.867,4	2.437,5
Mijnbouwond.	420,0	420,0	—
Rubber-Maatschappijen	282,0	—	282,0
Diversen ⁶⁾	7.281,0	1.201,0	6.080,0
Spoorweg-Mijen ⁷⁾	2.172,8	—	2.172,8
Tramweg-Mijen ⁸⁾	2.672,0	—	2.672,0
Kerkelijke leeningen ⁹⁾	10.422,6	—	10.422,6
	232.664,8	10.603,4	322.061,4

¹⁾ Exclusief schatkistbilj. en -promessen, waarvan in 1931 f 146.559.000 (nom.) meer werden uitgegeven dan afgelost; en exclusief conversie f 213.576.200 (nom.)

²⁾ " " " " " " " "	146.595.000	"	"
³⁾ " " " " " " " "	880.000	"	"
⁴⁾ " " " " " " " "	12.000.000	"	"
⁵⁾ " " " " " " " "	9.072.000	"	"
⁶⁾ " " " " " " " "	3.450.000	"	"
⁷⁾ " " " " " " " "	81.160.000	"	"
⁸⁾ " " " " " " " "	278.000	"	"
⁹⁾ " " " " " " " "	6.888.500	"	"

¹⁰⁾ Dit bedrag is f 63.703.681 grooter, doordat in de emissiestatistiek van Mei abusievelijk het nieuw uitgegeven bedrag der 4 % Staatsleening Nederland 1931 ad f 64.023.800 à 99 ½ % eveneens als conversie werd opgenomen.

¹¹⁾ Dit bedrag is f 2.915.300 kleiner, doordat in de emissiestatistiek van Maart abusievelijk het conversiebedrag van de leening Batavia ten bedrage van f 3.600.000, — 4 ½ % obl. à 98 ½ (conversie f 2.971.000) werd opgenomen.

De buitenlandse emissies zijn zoowel relatief als absoluut sterk gedaald. Het toenemende wantrouwen in Duitsland heeft niet alleen den kapitaalexport naar dit land in 1931 aanzienlijk beperkt, maar tevens is het van zijn eerste plaats onder de kapitaalexporterende landen van Nederland verdronken door Noorwegen, dat in het afgelopen jaar voor bijna f 10 miljoen emitteerde. Hieronder laten wij tenslotte de emissies gespecificeerd naar de landen van herkomst volgen (in-duizenden guldens reël):

	Jaartotaal	Aandelen	Oblig. enz.
<i>Nederland:</i>			
Staatsleeningen ¹⁾	63.703,7	—	63.703,7
Prov. en Gem. leeningen ²⁾ ..	100.833,2	—	100.833,2
Bank- en Credietinst. ³⁾	6.065,0	100,0	5.965,0
Hypotheekbanken	815,0	815,0	—
Hyp. Bk. tevens Bk. en Cred. inst.	947,5	—	947,5
Industriële ond. ⁴⁾	1.200,0	1.200,0	—
Electr., Gas-, Tel., Telegr. en Waterl. Mijen	152,4	152,4	—
Rubber-Mijen	282,0	—	282,0
Diversen ⁵⁾	7.281,0	1.201,0	6.080,0
Spoorweg-Mijen ⁶⁾	—	—	—
Tramweg-Mijen ⁷⁾	722,0	—	722,0
Kerkelijke leeningen ⁸⁾	6.206,9	—	6.206,9
	188.208,7	3.468,4	184.740,3

¹⁾ Excl. conv. f 213.576.200 (nom.). ²⁾ Excl. id. f 140.684.000 (nom.). ³⁾ Excl. id. f 880.000 (nom.). ⁴⁾ Excl. id. f 12.000.000 (nom.). ⁵⁾ Excl. id. f 3.450.000 (nom.). ⁶⁾ Excl. id. f 43.760.000 (nom.). ⁷⁾ Excl. id. f 278.000 (nom.). ⁸⁾ Excl. id. f 6.888.500 (nom.).

<i>Ned.-Indië:</i>			
Staatsleeningen	97.368,8	—	97.368,8
Prov. en Gem. leeningen ¹⁾ ..	617,2	—	617,2
Electr., Gas-, Tel., Telegr. en Waterl. Mijen	1.200,0	1.200,0	—
Mijnbouw Ondern.	420,0	420,0	—
Spoorweg-Mijen	2.172,8	—	2.172,8
Tramweg-Mijen	1.950,0	—	1.950,0
	103.728,8	1.620,0	102.108,8

¹⁾ Excl. conv. f 5.911.000 (nom.).

<i>Amerika:</i>			
Industriële ondern.	2.475,0	—	2.475,0
Electr., Gas-, Tel., Telegr. en Waterl. Mijen	3.385,0	947,5	2.437,5
Kerkelijke leeningen	871,8	—	871,8
	6.731,8	947,5	5.784,3

<i>België:</i>			
Industriële ondern.	600,0	—	600,0
Kerkelijke leeningen	1.443,2	—	1.443,2
	2.043,2	—	2.043,2

<i>Chili:</i>			
Industriële ondern.	2.328,0	—	2.328,0

<i>Duitschland:</i>			
Prov. en Gem. leeningen	1.389,4	—	1.389,4
Electr., Gas-, Tel., Telegr. en Waterl. Mijen	4.567,5	4.567,5	—
Kerkelijke leeningen	1.308,8	—	1.308,8
	7.265,7	4.567,5	2.698,2

<i>Frankrijk:</i>			
Electr., Gas-, Tel., Telegr. en Waterl. Mijen ¹⁾	—	—	—
Spoorweg-Mijen ²⁾	—	—	—
Kerkelijke leeningen	100,0	—	100,0
	100,0	—	100,0

¹⁾ Excl. conv. f 9.072.000 (nom.).

²⁾ Excl. id. f 37.400.000 (nom.).

<i>Griekenland:</i>			
Staatsleeningen	1.566,0	—	1.566,0

<i>Hongarije:</i>			
Kerkelijke leeningen	195,0	—	195,0

<i>Italië:</i>			
Kerkelijke leeningen	297,0	—	297,0

<i>Joego-Slavië:</i>			
Staatsleeningen	1.065,6	—	1.065,6

<i>Luxemburg:</i>			
Hypotheekbanken	2.772,0	—	2.772,0

<i>Noorwegen:</i>			
Staatsleeningen	3.918,4	—	3.918,4
Prov. en Gem. leeningen	5.820,0	—	5.820,0
	9.738,4	—	9.738,4

<i>Roemenië:</i>			
Staatsleeningen	2.535,0	—	2.535,0

<i>Zweden:</i>			
Staatsleeningen	4.089,8	—	4.089,8

Resultaat van de rondvraag van de Internationale Vereeniging voor de Suikerstatistiek.

Dr. Gustav Mikusch te Weenen zendt ons onderstaand overzicht van de Internationale Vereeniging voor de Suikerstatistiek.

	Aantal werkende fabrieken.		Aantal antwoorden	Verwerkte bieten in metrieke tons		Suikerproductie in metr. tons ruwsuikerwaarde		± in procenten ten opzichte van het vorige jaar	
	1931/32	1930/31		1931/32	1930/31	1931/32	1930/31	Verwerkte bieten	Suikerproductie
Duitschland	216	233	216	9.402.142	15.892.235	1.573.256	2.547.471	- 40.84	- 38.24
Tsjecho-Slowakije.	133	140	133	4.424.927	6.757.943	803.196	1.142.778	- 34.52	- 29.72
Oostenrijk	7	7	7	975.862	963.421	165.150	150.269	+ 1.29	+ 9.90
Hongarije	12	13	12	817.017	1.552.819	125.480	234.171	- 47.38	- 46.42
Joego-Slavië	8	8	8	608.734	746.569	86.303	102.693	- 18.46	- 15.96
Roemenië.....	6	13	5	258.000*)	1.040.000	38.000*)	164.000	- 75.19	- 76.83
Bulgarije.....	5	5	5	175.000	379.322	25.762	58.470	- 53.87	- 55.94
Iersche Vrijstaat.	1	1	1	35.000	160.500	5.600	26.000	- 78.19	- 78.46
België	42	43	42	1.326.000	1.878.745	203.930	280.253	- 29.42	- 27.23
Italië	51	51	51	2.472.900	3.334.200	358.400	412.500	- 25.83	- 13.12
Polen	67	69	67	2.735.800	4.633.025	492.116	782.169	- 40.95	- 37.08
Denemarken	9	9	9	737.500	1.027.300	122.046	167.800	- 28.21	- 27.27
Zweden	20	20	20	852.426	1.185.014	143.612	186.535	- 28.07	- 23.01
Finland	1	1	1	31.323	31.672	4.203	3.871	- 1.10	+ 8.58
Turkije (Europ.)..	1	1	1	103.218	57.000	16.000	9.700	+ 81.08	+ 64.95
Totaal	579	614	578	24.955.849	39.639.765	4.163.054	6.268.680	- 37.04	- 33.59

*) De cijfers voor de verwerkte bieten en de suikerproductie van dit jaar hebben slechts betrekking op vijf van de zes dit jaar in bedrijf zijnde fabrieken.

INGEZONDEN STUKKEN.**HET ACCEPTCREDIET EN ZIJN CONSEQUENTIES.**

De Heer A. E. Dinger schrijft ons:

Met belangstelling nam ik kennis van de beschouwingen in uw tijdschrift onder bovenstaand hoofd, resp. door Mr. M. J. Vrij d.d. 22 Juli 1931, door Mr. H. P. van Taalingen dd. 9 September 1931 en door P. J. Rogaar dd. 16 December 1931.

Het wil mij voorkomen, dat daarbij een verkeerd standpunt is ingenomen ten aanzien der verantwoordelijkheid van den trekker voor de betaling van den getrokken wissel.

In het besproken geval is nl. niet de betrokken Bank B in moeilijkheden, doch degene voor wier rekening de wissel getrokken is t.w. Bank A.

Bank B als acceptant heeft de wissel op tijd betaald en moet het bedrag verrekenen met Bank A, aan wie zij het daarvoor noodige crediet verleend heeft en die zij daarvoor ook bij het accepteren van den wissel zal moeten hebben gedebiteerd op de daarvoor in hare boeken geopende rekening.

Uit deze boeking volgt m.i. logisch dat een verhaal van Bank B op den trekker van den wissel absoluut buitengesloten is.

Nu Bank A in moeilijkheden gekomen is, kan wellicht de vraag rijzen, in hoeverre Bank B preferent kan zijn voor de mogelijk nog bestaande vordering van Bank A op den kooper der goederen; doch het geval kan zich voordoen, dat de kooper zijn schuld aan Bank A voor het geopende acceptrediet inmiddels reeds heeft aangezuiverd, waardoor mogelijk recht van preferentie van Bank B op eene vordering van Bank A op een harer cliënten niet meer zou bestaan.

Alwaar het hoofd der geleverde beschouwingen luidt: „Acceptrediet en zijn Consequenties” acht ik het wel dienstig er op te wijzen, dat het onjuist zou zijn te veronderstellen, dat de trekker van een dergelijken wissel nooit eenig risico loopt. De trekker blijft nl. voor de richtige betaling van den wissel zeker aansprakelijk tegenover dengene, aan wien hij denzelfde door discontingering heeft verkocht, en kan van verhaal op hem alleen sprake zijn voor het geval de accepterende Bank in moeilijkheden ware geraakt en de wissel dus onbetaald ware gebleven. In dit geval had de trekker (verkooper der goederen) de consequenties te dragen dat hij in plaats van contante betaling van den kooper te eischen, genoeg heeft genomen met betaling door middel van een acceptre-

diet. Ik stel mij dit acceptrediet zoo voor, dat en het accreditief van den kooper bij Bank A en de machtiging van die Bank aan den verkooper tot trekking op Bank B inharent aan elkander zijn, m.a.w. dat alles ééne regeling is door den kooper in haar geheel ten behoeve van den verkooper met Bank A gemaakt. De verkooper heeft dit acceptrediet in de plaats van contant geld aanvaard, vertrouwend op de credietwaardigheid en van Bank A en van Bank B, natuurlijk in de eerste plaats op die van Bank B, en dus feitelijk op crediet verkocht.

Bij wanbetaling van Bank B zal hij moeten terugvallen op Bank A, doch tevens ten behoeve van Bank A voor het bedrag van den wissel moeten opkomen in den boedel van Bank B. Is Bank A ook in moeilijkheden, dan rijst weer de vraag of hij ook nog verhaal kan bekomen op den kooper.

Hij zal daarbij m.i. sterker staan dan als hiervoren opgemerkt ten aanzien van Bank B.

Deze heeft namelijk nooit iets uitstaande gehad met den kooper, weet zelfs hoogstwaarschijnlijk niet eens wie hij is, terwijl de verkooper zich tegenover den kooper op het standpunt kan stellen: Gij hebt bij de verffening van den koopprijs aan mij betaald met niet volwaardig papier, daarom kom ik u thans betaling in contanten vragen. In hoeverre zulks effect zou kunnen hebben (ook hier kan zich het geval voordoen, dat de kooper den koopprijs reeds met Bank A heeft verrekend), is eene juridische vraag, wier beantwoording ik zeker buiten mijne competentie acht.

Het zal zeker velen der abonné's op uw tijdschrift interesseeren het resultaat dezer hangende procedure te vernemen en daarom richt ik bij dezen het verzoek tot uwe Redactie, dat t.z.t. in uw tijdschrift bekend te maken.

MAANDCIJFERS.**OVERZICHT DER OPBRENGSTEN VAN HET STAATSBEDRIJF DER P.T.T. NOVEMBER 1931.**

Omschrijving	Werkelijke opbrengst Nov. 1931	Meer of minder dan	
		1930	Begroting
Posterijsen	f 3.359.871	- f 7.886	+ f 30.371
Telegrafie	„ 406.679	„ 62.310	- „ 89.421
Telefonie	„ 1.975.989	+ „ 123.466	+ „ 17.089
Postcheque- en Girodienst	„ 287.533	+ „ 71.452	+ „ 89.433
Totaal	f 6.060.072	+ f 124.722	+ f 47.472

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

BANKDISCONTOS.

Disc. Wissela. 3	29 Sept. '31	Lissabon	7	8 Aug. '31
Bel. Binn. Eff. 4	29 Sept. '31	Londen	6	21 Sept. '31
Vrsch. in R.C. 4	29 Sept. '31	Madrid	6½	8 Juli '31
Athene	12 12 Jan. '32	N.-York F.R.B.	3½	15 Oct. '31
Batavia	4½ 10 Mrt. '30	Oslo	6	17 Oct. '31
Belgrado	7½ 20 Juli '31	Parijs	2½	9 Oct. '31
Berlijn	7 9 Dec. '31	Praag	6	21 Dec. '31
Boekarest	8 31 Mrt. '32	Pretoria	6	13 Nov. '31
Brussel	3½ 13 Jan. '32	Rome	7	28 Sept. '30
Budapest	7 19 Jan. '32	Stockholm	6	17 Oct. '31
Calcutta	7 14 Jan. '32	Tokio	6.5	14 Nov. '31
Dantzig	5 24 Nov. '31	Weenen	8.11	Nov. '31
Helsingfors	8 26 Oct. '31	Warschau	7½	3 Oct. '30
Kopenhagen	6 26 Sept. '31	Zwits. Nat. Bk.	2	23 Jan. '31

GELDKOERSEN.

OPEN MARKT.

	1932				1931	1930	1914
	23 Jan.	18/23 Jan.	11/16 Jan.	4/9 Jan.	19/24 Jan.	20/25 Jan.	20/24 Juli
Amsterdam Partic. disc.	2½-1½	2¼-¾	17/8-23/8	17-21/8	15/16-3/8	2/8-3	31/8-3/16
Protong.	2½	1¾-2½	2½-3	2-2½	1-½	2¼-3	2¼-¾
Londen Daggeld...	2-5	2-5	4-5	2¾-5	1½-2	2-4	1¾-2
Partic. disc.	5½-¾	5½-¾	5¼-6	5¾-6	2½/8-5/16	5/8-4	4¼-¾
Berlijn Daggeld...	7¼-8½	7-8¾	7¼-8½	7¼-9	—	4½-6	—
Maandgeld	7-9	7-9	6-9	6-7	—	—	—
Part. disc.	6½-7	6½-7	6½-7	6½-7	—	6-¼	2½-½
Waren-wissel.	7¼-8	7¼-8	7¼-8	7¼-8	—	6¼-1½	—
New York Daggeld 1)	2½-¾	2½-¾	2½-¾	2½-¾	1½-¾	4-¼	1¾-2½
Partic. disc.	3	3	3-1½	3-8	1½-¾	4½	—

1) Koers van 22 Jan. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN. KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia *)
19 Jan. 1932	2.48½	8.58	58.47½	9.77½	34.62½	99½/8
20 " 1932	2.48½	8.62	58.67½	9.77½	34.65	99½/8
21 " 1932	2.48½	8.61½	58.75	9.78	34.65	99½/8
22 " 1932	2.48½	8.57	58.75	9.78	34.65	99½/8
23 " 1932	2.48½	8.52	58.60	9.78	34.65	99½/8
25 " 1932	2.48½	8.54	58.62½	9.77½	34.67½	99½/8
Laagsted.w.1)	2.4810	8.50	58.35	9.77	34.55	99
Hoogste d.w.1)	2.48¾	8.63	58.80	9.78½	34.67½	99½/8
18 Jan. 1932	2.487/16	8.62	58.65	9.77½	34.62½	99½/8
11 " 1932	2.49¼	8.42	58.75	9.77½	34.60	99½/8
Muntpariteit	2.4878	12.1071	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag *)	Boekarest *)	Milaan **)	Madrid *)
19 Jan. 1932	48.52½	35.25	7.39	1.49	12.41	20.94
20 " 1932	48.52½	35.25	7.38	1.48	12.50	21.00
21 " 1932	48.52	35.25	7.38	1.48	12.50	20.95
22 " 1932	48.50	35.25	7.39	1.49	12.48	20.75
23 " 1932	48.47½	35.25	7.39	1.48½	—	—
25 " 1932	48.50	35.25	7.38	1.48	12.46½	20.65
Laagsted.w.1)	48.40	—	7.35	1.45	12.35	20.40
Hoogste d.w.1)	48.55	35.25	7.42½	1.52½	12.55	21.10
18 Jan. 1932	48.52½	35.25	7.39	1.49	12.60	21.04
11 " 1932	48.60	35.25	7.39	1.49	12.65	21.10
Muntpariteit	48.003	35.007	7.371	1.488	13.094	48.52

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors *)	Buenos-Aires *)	Montreal *)
19 Jan. 1932	48. —	47.50	46.50	3.65	62	2.11
20 " 1932	48.25	47.50	47. —	3.65	62	2.15
21 " 1932	48.25	47.50	47. —	3.70	63	2.12
22 " 1932	48.10	47.25	47.75	3.65	63	2.12½
23 " 1932	47.90	47.25	46.75	3.65	63	2.12½
25 " 1932	48. —	47. —	46.50	3.65	—	2.14
Laagsted.w.1)	47.50	46.50	46. —	3.55	60	2.07½
Hoogste d.w.1)	48.50	47.60	47. —	3.75	65	2.20
18 Jan. 1932	48. —	47.60	47.10	3.65	62	2.09
11 " 1932	47.50	46.25	46. —	3.65	—	2.11
Muntpariteit	66.671	66.671	66.671	6.266	95½	2.478

*)Notering te Amsterdam. **)Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
19 Jan. 1932	3,45½	3,93½	23,60	40,23
20 " 1932	3,45	3,937/16	23,62½	40,20½
21 " 1932	3,46	3,93½	23,65	40,23½
22 " 1932	3,447/8	3,937/8	23,68	40,27
23 " 1932	3,437/8	3,937/8	23,64	40,28½
25 " 1932	3,443/8	3,931/16	23,60	40,25½
26 Jan. 1931	4,8517/32	3,917/8	23,76½	40,227/8
Muntpariteit	4,8667	3,90½	23,81½	40,11

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	9 Jan. 1931	16 Jan. 1932	18 Jan./23 Jan. '32 Laagste/Hoogste	23 Jan. 1932
Alexandrië..	Piast. p. £	97½	97½	97½/8	97½/8
Athene	Dr. p. £	260	267½	260	285
Bangkok....	Sh. p. tical	2/5½	2/5½	2/5½	2/5½
Budapest ...	Pen. p. £	29½	29½	27	32
Buenos Aires	d. p. \$	40½	39½	39½	40
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6½	1/6½	1/6½/16	1/6½/32
Constantin...	Piast. p. £	700	720	705	710
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/57/16	1/5½	1/4½	1/5½
Kobe	Sh. p. yen	2/1¾	2/2	2/1¾	2/2
Lissabon	Escu. p. £	109½	109½	109½	110½
Mexico	\$ per £	8.50	8.55	8.40	9. —
Montevideo ..	d. per £	31.50	31.50	30½	31½
Montreal	\$ per £	4.03½	4.12½	3.97	4.12
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	4½	4½	4½	4½
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/11½	1/11	1/10¾	1/11½
Singapore ..	id. p. \$	2/4½	2/4½	2/3½/16	2/4½
Valparaiso 1)	\$ per £	28. —	29. —	28.80	29.10
Warschau ..	Zl. p. £	30½	31	30½	31½

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS *)

	Londen 1)	N.York 1)	Londen
19 Jan. 1932	19½/16	29½	120/-
20 " 1932	19½/16	29½	120/-
21 " 1932	19½/8	29½/8	119,5
22 " 1932	19½	297/8	119,8
23 " 1932	197/16	29¾	120,7
25 " 1932	19¾	29¾	120,9
26 Jan. 1931	13½/16	29¾	84/11½
27 Juli 1914	24½/16	59	84/11

1) In pence p. oz. stand. *) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 2) In sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	15 Jan. 1932	23 Jan. 1932
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank.....	/ 58.647.149,38	/ 68.828.411,36
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	3.752.513,76	2.761.416,45
Voorschotten aan Ned.-Indië.....	149.381.238,55	149.866.790,43
Id. aan Suriname.....	13.566.346,68	13.455.687,66
Id. aan Curaçao.....	8.658.877,46	7.706.827,29
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl.	112.699.367,78	112.192.310,59
Daggeldleeningen tegen onderpand ..	9.500.000, —	10.100.000, —
Saldo der postrek. v. Rijkscomptabelen	21.845.494,51	26.771.352,96
Id. op andere Staatsbedrijven 1).....	12.588.147,93	12.788.147,93
Kasgeldleeningen aan gemeenten	74.815.548,56	75.168.783,58
Verplichtingen.		
Schatkistbiljetten in omloop.....	/ 173.278.000, —	/ 173.278.000, —
Schatkistpromessen in omloop.....	303.150.000, —	303.150.000, —
Waarvan rechtstreeks bij De Nederlandsche Bank geplaatst.....	—	—
Zilverbons in omloop.....	1.995.676,50	1.989.754,50
Schuld op ult. December '31 aan de gem. verstrekt wegens voor haar door de Rijksadm. geheven gem. ink. belast. en opc. op de Rijksink. bel.	9.414.034,18	9.414.034,18
Schuld op ult. December '31 aan de gem. verstrekt wegens aan haar uit te keeren hoofds. der pers. bel. aand. in de hoofds. der grondbel. en der gem. fondsb. alsmede opc. op die belastingen en op de vermogensbelasting	2.572.292,01	2.572.292,01
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	44.505.806,44	45.825.379,55
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1)	86.952.472,81	97.353.818,04
Id. aan andere Staatsbedrijven 1).....	381.314,34	381.314,34
Id. aan diverse instellingen 1).....	12.236.960,41	12.772.595,77

1) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	19 Jan. 1932	26 Jan. 1932
Vorderingen:		
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	/ 47.275.000, —	—
w.o. muntbiljetten	764.000, —	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell.	149.432.000, —	/ 149.867.000, —
Schatkistpromessen	17.660.000, —	17.460.000, —
Schatkistbiljetten	21.055.000, —	21.075.000, —
Muntbiljetten in omloop	3.977.000, —	3.971.000, —
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	1.475.000, —	1.572.000, —
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	526.000, —	845.000, —
Voorschot van de Javase Bank.....	3.539.000, —	1.604.000, —

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 25 Januari 1932.

		Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom. enz. in disc.	Hfdbk. f	63.669.136,41		
	Bijbnk. „	2.991.562,19		
	Ag.sch. „	11.454.216,59	f	78.114.915,19
Papier o. h. Buitenl. in disconto				—
Idem eigen portef. Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	f	83.657.269,—		83.657.269,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f	38.143.783,78		
	Bijbnk. „	6.945.546,59		
	Ag.sch. „	51.401.854,73	f	96.491.185,10
Op Effecten	f	95.640.924,96		
Op Goederen en Spec.		850.260,14		96.491.185,10
Voorschotten a. h. Rijk				—
Munt en Muntmateriaal				—
Munt, Goud	f	97.695.705,—		
Muntmat., Goud		775.038.939,95		
	f	872.729.644,95		
Munt, Zilver, enz.		27.316.416,25		
Muntmat., Zilver		—		900.046.061,20 ¹⁾
Belegging 1/4 kapitaal, reserves en pensioenfonds				26.963.701,66
Gebouwen en Meub. der Bank				5.000.000,—
Diverse rekeningen				35.552.414,93
	f	1.225.825.547,08		
		Passiva.		
Kapitaal	f	20.000.000,—		
Reservefonds		7.563.205,59		
Bijzondere reserve		8.000.000,—		
Pensioenfonds		7.487.923,06		
Bankbiljetten in omloop		984.243.370,—		
Bankassignatiën in omloop		84.326,68		
Rek.-Cour. saldo's: Het Rijk	f	62.387.024,59		
Anderen		127.902.295,05		190.289.319,64
Diverse rekeningen				8.157.402,11
	f	1.225.825.547,08		
Beschikbaar metaalsaldo	f	430.045.070,77		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.				1.075.112.675,—

¹⁾ Waarvan in het buitenland f 111.960.159,83.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo ¹⁾	Dek- kings- perc
	Munt	Muntmat.				
25 Jan. '32	97.691	775.039	984.243	190.374	430.045	76
18 „ '32	97.691	781.581	999.070	185.519	432.404	76
11 „ '32	97.691	781.387	1019.723	166.929	431.080	76
4 „ '32	97.691	781.843	1052.201	164.577	419.066	74
28 Dec. '31	97.691	789.542	1023.413	179.594	432.464	76
21 „ '31	97.691	800.871	1012.307	207.895	438.136	76
26 Jan. '31	74.610	361.494	801.129	64.468	116.693	54
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkst- rechten	Belee- ningen	Papier op het buitenl.	Diverse reke- ningen ²⁾
18 „ 1932	79.237	—	99.024	83.615	35.453
11 „ 1932	78.835	—	101.427	83.898	35.144
4 „ 1932	83.879	—	126.245	84.330	34.515
28 Dec. 1931	77.821	—	110.361	86.257	32.454
21 „ 1931	81.126	—	111.614	86.905	31.497
26 Jan. 1931	48.707	—	83.031	250.671	41.142
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaaf van 4 Jan. '29 weder op de basis van 2/3 metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.**CURAÇOSCHE BANK.**

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circu- latie	Dis- conto's	Voor- schotten aan de kolonie	Diverse reke- ningen	Diverse reke- ningen ²⁾
1 November 1931	4.550	4.927	237	37	1.212	517
1 October 1931	4.546	5.023	227	43	1.253	454
1 September 1931	4.671	5.214	228	13	1.248	350
1 Augustus 1931	4.678	5.236	227	76	1.125	276
1 Juli 1931	4.674	5.145	132	11 ¹⁾	1.293	372
1 December 1930	4.677	5.567	176	193	1.939	855

¹⁾ Sluitp. der activa. ²⁾ Sluitp. der passiva. ³⁾ Schuld aan de Kolonie.**JAVASCHE BANK.**

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetro- ken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
23 Jan. 1932	159.000		226.000	27.700	57.520
16 „ 1932	158.500		232.400	22.800	56.420
9 „ 1932	159.200		236.400	22.300	55.720
26 Dec. 1931	112.506	47.047	229.558	27.691	56.653
19 „ 1931	121.183	45.838	233.617	27.470	62.586
12 „ 1931	124.676	45.603	237.482	31.709	62.602
5 „ 1931	132.121	45.577	238.229	32.520	69.399
24 Jan. 1931	128.586	42.020	246.095	45.501	53.967
25 Jan. 1930	139.553	30.304	279.315	39.006	42.528
25 Juli 1914	22.067	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Dek- kings- percen- tage
23 Jan. 1932		80.900		***	63
16 „ 1932		84.000		***	62
9 „ 1932		86.700		***	62
26 Dec. 1931	8.825	5.378	49.274	36.220	62
19 „ 1931	8.870	4.727	41.568	35.488	64
12 „ 1931	8.748	6.068	42.092	37.706	63
5 „ 1931	8.805	5.552	43.244	31.578	66
24 Jan. 1931	8.688	33.047	37.384	41.791	59
25 Jan. 1930	8.420	31.055	36.187	29.697	53
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa.**BANK VAN ENGELAND.**

Voornaamste posten in duizenden ponde sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
20 Jan. 1932	121.321	374.879	47.884	14.031	39.920
13 „ 1932	121.331	354.744	41.018	15.846	36.046
6 „ 1932	121.324	362.859	32.891	19.899	35.789
30 Dec. 1931	121.349	364.150	31.596	27.291	37.613
23 „ 1931	121.353	370.031	25.688	13.537	36.076
16 „ -1931	121.428	363.534	32.180	12.872	34.209
21 Jan. 1931	142.862	346.462	55.758	10.995	25.959
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek- kings- perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
20 Jan. '32	52.431	20.813	77.482	38.444	48.442	35 ¹⁸ / ₃₂
13 „ '32	53.561	22.361	68.702	37.912	41.587	32 ⁷ / ₃₂
6 „ '32	64.891	15.681	81.824	38.503	33.465	24 ¹⁰ / ₃₂
30 Dec. '31	95.341	7.733	126.398	40.341	32.199	18 ¹³ / ₃₂
23 „ '31	67.606	14.641	72.282	38.721	26.322	20 ²⁹ / ₃₂
16 „ '31	61.466	12.027	73.338	38.179	32.894	26 ¹⁰ / ₃₂
21 Jan. '31	49.246	22.324	68.813	33.385	56.400	45 ⁷ / ₃₂
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.**BANK VAN FRANKRIJK.**

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Belee- ningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
15 Jan. '32	69.847	976	10.406	15.630	10.101	2.867	3.200
8 „ '32	69.279	964	11.131	15.822	9.922	2.862	3.200
30 „ '31	68.863	963	12.354	16.146	8.757	2.730	3.200
24 „ '31	68.481	959	13.040	15.529	8.406	2.717	3.200
16 Jan. '31	64.403	611	7.033	26.712	19.331	2.987	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver- sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Parti- culieren
15 Jan. '32	6.899	2.230	84.008	626	5.849	21.658
8 „ '32	6.899	2.247	84.922	552	5.493	21.408
30 „ '31	7.157	2.346	85.725	337	5.561	22.183
24 „ '31	7.157	2.167	83.547	340	5.533	23.639
16 Jan. '31	5.252	2.241	76.992	4.643	8.855	10.413
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.
 Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Deviezen als gouddekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15. Jan. 1932	966,2	93,9	154,8	3.587,6	108,5
7 " 1932	979,0	106,9	162,3	3.854,1	99,0
31 Dec. 1931	984,0	111,9	172,3	4.144,0	244,6
23 " 1931	984,9	112,6	169,8	3.740,2	176,3
15 " 1931	1.002,2	126,6	158,4	3.769,0	222,2
15 Jan. 1931	1.993,4	222,4	268,1	1.678,7	114,9
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
15 Jan. 1932	160,8	937,9	4.331,6	384,3	871,5
7 " 1932	160,6	930,0	4.575,6	417,2	867,5
31 Dec. 1931	160,7	981,4	4.775,8	754,9	850,5
23 " 1931	102,9	861,3	4.512,1	406,8	859,1
15 " 1931	102,9	866,7	4.538,1	434,1	852,2
15 Jan. 1931	102,5	514,3	3.962,3	322,8	323,2
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 15, 7 Jan. '32, 31, 23, 15 Dec. '31 15 Jan. '31, resp. 15; 14; 5; 4; 13; 47 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.
 Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1931	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
21 Jan. '32	2542	—	—	918	52	288	3.676	9	177
14 " '32	2550	—	—	950	54	288	3.703	9	190
7 " '32	2550	—	—	946	60	288	3.709	2	177
30 Dec. '31	2550	—	—	946	60	288	3.709	2	177
24 " '31	2550	—	—	976	56	288	3.654	44	219
22 Jan. '32	1373	890	—	796	30	292	3.199	13	189

¹⁾ 1932.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.
 FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
6 Jan. '32	2.985,6	2.133,0	173,6	818,2	275,3
30 Dec. '31	2.987,6	2.148,4	167,5	1.024,1	327,0
23 " '31	2.980,9	2.106,3	147,6	911,2	257,4
16 " '31	2.982,0	1.984,7	162,6	697,9	307,1
9 " '31	2.968,1	1.872,7	167,9	725,2	389,2
2 " '31	2.941,6	1.817,3	166,1	717,6	423,4
7 Jan. '31	2.993,5	1.728,3	153,8	292,4	265,5

Data	Belegd in U.S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. ¹⁾	Algem. Dekking-perc. ²⁾
6 Jan. '32	765,9	2.651,0	2.169,4	160,6	61,9	65,5
30 Dec. '31	803,2	2.613,1	2.480,1	160,6	58,6	61,9
23 " '31	758,2	2.661,2	2.196,0	160,8	61,3	64,4
16 " '31	905,7	2.58,3	2.308,8	160,7	61,6	65,0
9 " '31	717,2	2.484,9	2.258,5	160,9	62,5	66,1
2 " '31	717,0	2.478,1	2.258,4	163,6	62,1	65,6
7 Jan. '31	658,9	1.624,9	2.499,7	169,7	72,6	76,3

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
30 Dec. '31	685	13.104	7.428	1.833	18.115	5.892
23 " '31	567	13.119	7.615	1.526	18.063	5.947
16 " '31	392	13.212	7.751	1.667	18.716	6.604
9 " '31	428	13.237	7.427	1.591	18.183	6.073
2 " '31	424	13.350	7.506	1.567	18.398	6.142
31 Dec. '30	89	16.263	6.693	1.878	21.273	7.070

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten

GOEDERENHANDEL.
GRANEN. 26 Januari 1932.

De vastere stemming, welke zich in het einde der vorige week in Noord-Amerika ontwikkelde, in Chicago gedeeltelijk tengevolge van de berichten over het oprichten van een door de regering gesteunde financiële corporatie met het doel om hulp te bieden aan noodlijdende industrieën, heeft geen stand kunnen houden. Langzamerhand zijn de prijzen in den loop der week weder afgebrokkeld, doch niet tot het laagste punt van de voorafgaande week. In Noord-Amerika blijft men hopen op verandering der voorschriften voor het vermalen van binnenlandsche tarwe in verschillende landen in Europa, waar de voorraden van den eigen bodem opruimen en naar veler meening spoedig zal moeten worden overgegaan tot het toestaan van grootere percentages buitenlandsche tarwe bij de meelfabricage. Italië is daartoe reeds overgegaan. Het percentage te vermalen binnenlandsche zachte tarwe wordt vanaf 1 Februari van 95 pCt. verlaagd tot 70 pCt. en het percentage binnenlandsche Durum tarwe van 50 op 20 pCt. Italië is in meerdere mate als koper op den voorgrond getreden, terwijl ook in Frankrijk werd gekocht, in de verwachting, dat daar eveneens een vermeerdering van het toegelaten percentage buitenlandsche tarwe spoedig van kracht zal worden. Het zal echter de vraag zijn, of de te vermeederen vraag voor Europa voldoende zal zijn om de stemming aan de tarwemarkt blijvend vaster te doen worden. In Winnipeg rekent men blijkbaar niet te sterk op deze mogelijkheid. De prijzen, welke in navolging van die te Chicago waren gestegen, zijn tenminste weder gedaald en de geheele verbetering is daar verloren gegaan. De vorige week is de finale schatting bekend gemaakt van de tarwe-opbrengst in Canada. Deze bedraagt nu 304.144.000 bushels tegen een vorige schatting van 298 miljoen bushels en een definitieve schatting in het vorige jaar van 420.672.000 bushels. De kleine vermeerdering werd verwacht en heeft op de markt geen invloed gehad. Zoowel de Vereenigde Staten als Canada onder vinden den invloed van het sterk vermeerderde aanbod van Australische en Argentijnsche tarwe. Uit beide landen zijn de verschepingen belangrijk toegenomen. Hoewel geregeld flinke vraag voor Australische tarwe in het Verre Oosten bestaat, wordt ook in Europa die tarvesoort dringend aangeboden samen met Argentijnsche tarwe. De verschepingen van den Donau waren de vorige week aanzienlijk grooter, doch men meent, dat die spoedig zullen afnemen. De Russische verschepingen waren niet groot, doch uit dat land kan een vermeerdering der aanvoeren worden verwacht, gezien de geregelde bevrachtingen, welke voor Russische rekening plaats vinden. Aan de termijnmarkt te Chicago was het slot voor tarwe 2½ dollarcent per 60 lbs. lager dan een week geleden. De markt te Winnipeg sloot 1½ dollarcent lager. In Argentinië was de termijnmarkt te Buenos Aires 24 centavos en te Rosario 30 centavos per 100 KG. lager.

Aan de rogge-markt ondergingen de prijzen in de afgelopen week weinig verandering. Geregeld bestaat vraag voor disponibile Russische soorten, waarvoor tegen het einde der week de prijzen iets daalden. In Platarogge waren de omzetten beperkt, terwijl de prijzen daarvoor zeer weinig verandering ondergingen. In Duitschland wordt geklaagd over kleine aanvoeren, omdat de boeren voortgaan rogge voor voederdoeleinden te gebruiken en men meent, dat de groote aankoop der Duitse regering van Russische rogge niet voldoende zal blijken te zijn om in de behoefte voor brood te voorzien.

Groote aanvoeren van Plata-mais en dientengevolge ruim aanbod hebben de prijzen in het begin der week gedrukt. De consumptievraag was slechts matig en men krijgt den indruk, dat het binnenland geen haast heeft zijn voorraden aan te vullen. Afladers zijn dringend aan de markt met mais op aflading, doch druk gebruik hebben importeurs van die aanbiedingen niet gemaakt. Op sommige dagen ondervond de markt steun van berichten over droogte in Argentinië, waar de nieuwe maïssoort behoefte aan regen had. Op deze dagen was de stemming vaster en werden ook hoogere prijzen, zoowel voor disponibile mais als ook op aflading, betaald. Sedert kwamen berichten over algemeen regenval en dientengevolge, als ook door ontbreken van vraag gingen de prijzen weder naar beneden. Het slot te Buenos Aires was 18 centavos en te Rosario 20 centavos per 100 KG. lager dan een week geleden. Aanvoeren van Donaumais zijn zeer gering en daarin komen slechts sporadisch zaken tot stand. Het grootste gedeelte van de uitvoeren van den Donau gaat naar de Middellandsche Zee.

Ook voor gerst was de stemming in de afgelopen week over het algemeen niet vast. In Platarogst kwamen zaken

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	17-23 Jan. 1932	Sedert 1 Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	17-23 Jan. 1932	Sedert 1 Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	1932	1931
Tarwe	22.159	45.530	68.743	—	—	1.640	45.530	70.383
Rogge	7.153	20.090	13.102	—	—	—	20.090	13.102
Boekweit	1.422	2.133	1.945	—	—	95	2.133	2.040
Mais	8.424	126.781	105.433	4.142	24.995	19.980	151.776	125.413
Gerst	2.252	17.372	67.507	—	1.970	4.947	19.342	72.514
Haver	613	4.721	19.676	—	—	—	4.721	19.676
Lijnzaad	1.239	10.381	7.482	—	8.228	25.519	18.609	33.001
Lijnkoek	1.424	3.774	2.325	—	—	—	3.774	2.325
Tarwemeel	386	1.435	9.184	422	1.264	4.501	2.699	13.685
Andere meelsoorten	797	3.502	2.979	237	1.616	1.151	5.118	4.130

van beperkten omvang tot stand tot iets teruglopende prijzen. Afladers zijn echter niet dringend aan de markt. Verschillende partijen loco Russische gerst waren aan de markt en moesten tot lagere prijzen worden opgeruimd. De Russen zijn op bescheiden wijze met gerst aan de markt, doch koopers toonden daarvoor weinig belangstelling. Ook Donaugerst is weder aan de markt gekomen tot eenigszins verlaagde prijzen, doch ook daarvoor was weinig kooplust.

In haver kwamen zaken van kleineren omvang tot stand. De prijzen voor Canadeesche soorten zijn in de eerste helft der week gestegen, doch later weder eenigszins gedaald. Voor deze haversoort bestaat wel belangstelling. De prijzen aan de termijnmarkt te Winnipeg zijn in den loop der week 1¼ dollarcent per 34 lbs. gedaald. De prijzen voor Platahaver waren 5 centavos per 100 KG. lager.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten waren gedurende de afgelopen week over het algemeen loom gestemd.

In Amerika werd ruwsuiker tot afbrokkelende prijzen verkocht; nadat aanvankelijk 1.16 d.c. betaald werd kon tegen het einde der week niet meer dan 1.10 d.c. bedongen worden.

De New-Yorksche termijnmarkt was in overeenstemming met de ruwsuikermarkt flauw. De noteringen luiden echter aan het einde der week slechts een fractie lager dan aan het begin: Mrt. 1.05; Mei 1.09; Juli 1.14 en Sept. 1.18, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 3.08 bedroeg.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten

bedroegen deze week 47.000 tons, de versmeltingen 40.000 tons tegen 38.000 tons verleden jaar en de voorraden 129.000 tons tegen 264.650 tons.

In Cuba is de oogst begonnen en zijn thans ca. 50 fabrieken aan het malen.

De laatste Cubastatistiek is als volgt:

	1932 tons	1931 tons	1930 tons
Productie	—	—	54.218
Voorr. overgebracht per 1/1	1.745.791	1.390.000	321.000
Consumptie	1.500	2.500	2.500
Weekontv. afscheepavens ..	28.825	21.816	16.518
Weekexport	22.695	7.829	33.346
Totaal sedert 1/1	65.245	58.408	96.822
Voorraad afscheepavens ..	723.337	764.710	130.571
„ binnenland	955.709	586.145	121.778
Aantal werkende fabrieken	—	73	125

In Engeland gingen dagelijks kleine partijtjes ruwsuiker om. Op de Londensche termijnmarkt had een loome stemming de overhand; de noteringen sloten 1 d. lager dan de opening.

Op Java verkocht de V.I.S.P. 5000 tons Superieur tot f 6.50 en 6000 tons Superieur tot geheimen prijs.

Hier te lande was de markt prijs houdend met een vasten onderton, tengevolge van het zeer geringe aanbod en ietwat beteren kooplust. De noteringen op de Amsterdamsche termijnmarkt konden dan ook iets verbeteren en gaven aan het einde der week het volgende beeld te zien: Mrt. f 7¼; Mei f 7½; Aug. f 7⅞ en Dec. f 8%. De omzet bedroeg 800 tons.

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN								ZUIVEL EN EIENEN				MINERALEN							
	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No.2 ³⁾ loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer.No.2 ⁴⁾ loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		BOTER per K.G. Leeuwar- der Comm. Notering		KAAS Edammer Alkmaar Fabrieks- kaas kl. m/merk		EIENEN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.9 Bé s. g. per barrel	
1925	fl. 17,20	o/o 100,0	fl. 13,07 ⁵⁾	o/o 100,0	fl. 231,50	o/o 100,0	fl. 236,00	o/o 100,0	fl. 462,50	o/o 100,0	fl. 2,31	o/o 100,0	fl. 56,—	o/o 100,0	fl. 9,18	o/o 100,0	fl. 10,80	o/o 100,0	fl. 1,68	o/o 100,0
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	1,98	85,7	43,15	77,1	8,15	88,8	17,90	165,7	1,89	112
1927	14,75	85,8	12,47 ⁵⁾	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	2,03	87,9	43,30	77,3	7,96	86,7	11,25	104,2	1,30	77
1928	13,47 ⁵⁾	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	2,11	91,3	48,05	85,8	7,99	87,0	10,10	93,5	1,20	71
1929	12,25	71,2	10,87 ⁵⁾	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	2,05	88,7	45,40	81,1	8,11	88,3	11,40	105,6	1,23	73
1930	9,67 ⁵⁾	56,3	6,22 ⁵⁾	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	1,66	71,9	38,45	68,7	6,72	73,2	11,35	105,1	1,12	66
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	1,34	58,0	31,30	55,9	5,35	59,3	10,05	93,1	0,58	34
Jan. 1930	12,67 ⁵⁾	73,7	9,35	71,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	2,00	86,6	43,95	78,5	5,55	82,2	11,75	108,8	1,21	72
Febr. "	11,72 ⁵⁾	68,2	8,17 ⁵⁾	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	2,03	87,9	41,15	73,5	6,90	75,2	11,75	108,8	1,11	66
Maart "	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	62,0	125,00	53,0	390,00	84,3	1,71	74,0	41,25	73,7	5,18	56,4	11,55	106,9	1,11	66
April "	11,75	65,0	7,62 ⁵⁾	58,3	180,25	77,8	129,75	55,0	431,00	93,2	1,50	64,9	36,50	65,2	5,16	56,2	11,35	105,1	1,16 ⁵⁾	69
Mei "	10,45	60,8	6,55	50,1	148,50	64,1	114,50	48,5	405,00	87,6	1,44	62,3	37,20	66,4	5,30	57,7	11,35	105,1	1,18 ⁵⁾	70
Juni "	10,05	58,4	5,17 ⁵⁾	39,6	145,50	62,9	103,75	44,0	385,50	83,4	1,54	66,7	37,—	66,1	5,09	55,4	11,35	105,1	1,18 ⁵⁾	70
Juli "	9,55	55,5	5,82 ⁵⁾	44,6	157,75	68,1	108,00	45,8	345,75	74,8	1,72	74,5	39,90	71,3	5,99	65,3	11,35	105,1	1,18 ⁵⁾	70
Aug. "	9,45	54,9	6,30	48,2	146,00	63,1	116,25	49,3	365,00	78,9	1,58	68,4	40,20	71,8	6,03	65,7	11,35	105,1	1,18 ⁵⁾	70
Sept. "	8,40	48,8	5,25	40,2	127,50	55,1	99,00	41,9	318,75	68,9	1,64	71,0	37,55	67,1	7,23	78,8	11,35	105,1	1,18 ⁵⁾	70
Oct. "	7,40	43,0	4,62 ⁵⁾	35,4	112,25	48,5	96,00	36,4	281,25	60,8	1,63	70,6	36,90	65,9	8,60	93,7	11,35	105,1	1,18 ⁵⁾	70
Nov. "	7,25	42,2	4,25	32,5	94,50	40,8	82,25	34,9	270,75	58,5	1,58	68,4	36,50	65,2	9,63	104,9	10,90	100,9	0,85	50
Dec. "	7,07 ⁵⁾	41,1	4,30	32,9	96,00	41,5	91,00	38,6	247,75	53,6	1,55	67,1	33,50	59,8	7,97	86,8	10,85	100,5	0,85	50
Jan. 1931	6,52 ⁵⁾	37,9	4,—	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	1,61	69,7	32,25	57,6	6,63	72,2	10,30	95,4	0,85	50
Febr. "	5,77 ⁵⁾	33,6	3,90	29,8	87,50	37,8	85,75	36,3	206,25	44,6	1,66	71,9	33,80	60,4	6,21	67,6	10,30	95,4	0,85	50
Maart "	5,62 ⁵⁾	32,7	4,20	32,1	103,00	44,5	104,75	44,4	214,00	46,3	1,47	63,6	35,00	62,5	4,94	53,8	10,30	95,4	0,76	35
April "	5,90	34,3	4,42 ⁵⁾	33,8	112,00	48,4	117,00	49,6	197,75	42,8	1,35	58,4	31,60	56,4	4,20	45,8	10,15	94,0	0,53	31
Mei "	6,15	35,8	4,97 ⁵⁾	38,0	95,75	41,4	124,00	52,5	189,00	40,9	1,26	54,5	30,85	55,1	4,07 ⁵⁾	44,4	10,00	92,6	0,53	31
Juni "	5,75	33,4	5,05	38,6	86,75	37,5	116,50	49,4	191,50	41,4	1,29	55,8	33,50	59,8	4,30	46,8	10,00	92,6	0,31 ⁵⁾	20
Juli "	5,42 ⁵⁾	31,5	4,70	35,9	84,25	36,4	115,75	49,0	211,00	45,6	1,32	57,1	37,75	67,4	4,40	47,9	10,00	92,6	0,24	14
Aug. "	4,97 ⁵⁾	28,9	4,02 ⁵⁾	30,8	74,50	32,2	119,50	50,6	185,50	40,1	1,30	56,3	36,00	64,3	4,98	54,2	10,00	92,6	0,43 ⁵⁾	25
Sept. "	4,77 ⁵⁾	27,8	4,27 ⁵⁾	32,7	68,00	29,4	97,00	41,1	164,25	35,5	1,27	55,0	32,25	57,6	5,77 ⁵⁾	62,9	10,00	92,6	0,56	33
Oct. "	5,—	29,1	4,47 ⁵⁾	34,2	68,50	29,6	94,75	40,1	160,25	34,6	1,24	53,7	26,25	46,9	6,27 ⁵⁾	68,4	9,90	91,7	0,56	33
Nov. "	5,82 ⁵⁾	33,9	5,47 ⁵⁾	41,9	81,00	35,0	114,50	48,5	169,75	36,7	1,17	50,6	24,75	44,2	7,07	77,0	9,90	91,7	0,68	40
Dec. "	4,92 ⁵⁾	28,6	4,95	37,9	69,25	29,9	111,25	47,1	145,75	31,5	1,18	51,1	21,40	38,2	5,32 ⁵⁾	58,0	9,90	91,7	0,71	42
4 Jan. 1932	5,10	29,7	5,10	39,0	75,00	32,4	114,00	48,3	148,00	32,0	1,25 ⁷⁾	54,1	22,— ⁷⁾	39,3	5,40	58,8	8,25	76,3	0,71	42
11 "	5,10	29,7	5,05	38,6	70,50	30,5	118,00	50,0	148,50	30,4	1,10 ⁸⁾	47,6	25,— ⁸⁾	44,6	4,70	51,2	8,25	76,3	0,71	42
18 "	5,—	29,1	5,05	38,6	69,00	29,8	114,00	48,3	139,50	30,2	1,10 ⁹⁾	47,6	28,50	50,9 ⁹⁾	4,45	48,5	8,25	76,3	0,71	42
25 "	5,—	29,1	5,05	38,6	70,00	30,2	110,00	46,6	141,50	30,6	—	—	—	—	4,30	46,8	8,25	76,3	0,71	42

¹⁾ Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. ²⁾ 79 Kg. La Plata. ³⁾ = Western van de huidige offic. not. wijze (Jan. 1928); vanaf 9 Febr. 1931 64½ Z.-Russ.

THEE.

De theemarkt had in de afgelopen week een eigenaardig aanzien. Voor de goedkoopere theeën bestond er bepaald levensdige kooplust, zonder dat zulks in een evenredige prijsverhoging tot uitdrukking kwam.

De Amsterdamsche veiling op 21 dezer verliep daardoor vlot, mede door het feit, dat de kwaliteit van het aanbod op peil was gebleven. De goedkoopere theeën verloren meestal vrij aanzienlijk in prijs, dien importeurs dikwijls niet geneigd waren te aanvaarden, waardoor van de aangeboden ruim 17.000 kisten, ca. 2.000 kn. werden opgehouden.

Volgens Pakhuismeesteren van de Thee bedroegen de middenprijzen per h.KG. in entrepôt voor Java 32½ cts., voor Sumatra 29 cts. en beliep het totale gemiddelde 31½ cts., hetgeen ruim 1 ct. lager is dan in de veiling van 14 dagen vroeger.

De volgende veiling zal plaats hebben op 4 Februari en daarin zullen ca. 18.000 kisten worden aangeboden.

De thee-uitvoer van Noordel. Britsch-Indië bedroeg over het seizoen April—December ruim 282 miljoen lbs., tegen bijna 282¼ miljoen lbs. in 1930.

Ceylon voerde gedurende het jaar 1931 246¼ miljoen lbs. uit tegen 241½ miljoen lbs. in 1930. Hierbij valt op te merken, dat 1930 wel en 1931 géén restrictie-jaar was.

De aanvoer in Engeland bedroeg volgens de „Board of Trade“-cijfers over het afgelopen jaar 535½ miljoen lbs. (v.j. 541 miljoen lbs.), terwijl de uitvoer 90 miljoen lbs. beliep (v.j. 88¼ miljoen lbs.).

Amsterdam, 25 Januari 1932.

KOFFIE.

Nog altijd kan niet anders worden bericht dan dat de markt onveranderd kalm gestemd blijft. De kost- en vrachtaanbiedingen van Brazilië ondergingen in de afgelopen week zoo goed als geen wijziging, waartegenover Nederlandsch-Indië, dat in den loop der vorige week voor Robusta ongeveer 1 ct. was gestegen, thans in de meeste gevallen weder ½ ct. terugliep.

Volgens mededeeling van den Koffie-Raad van Brazilië werden in de vorige week vernietigd 19.000 balen Rio, 48.000 balen Santos en 6.000 balen Victoria, tezamen 73.000 balen. Sedert 1 Juli 1931 zijn vernietigd 528.000 balen Rio, 2.031.000 balen Santos en 154.000 balen Victoria, tezamen 2.713.000 balen, wat met de vóór 1 Juli 1931 vernietigde hoeveelheid van 559.000 balen een totaal maakt van 3.272.000 balen. Van doorvoering van het plan, om dit jaar de kunstmatige vernietiging op veel grooter schaal

toe te passen en maandelijks 1 miljoen balen op te ruimen, blijkt nog altijd niets.

Uit een dezer dagen ontvangen telegram is gebleken, dat de voorraden, teruggehouden in de binnenlandsche pakhuisen en in de spoorwegstations van Sao Paulo en Minas Geraes op 30 December bedragen hebben . . . 25.658.000 bn. op 30 November bedroegen zij . . . 24.576.000 „

in December zijn zij dus toegenomen met . . . 1.082.000 bn. De toeneming in Juli/November was . . . 6.008.000 bn.

dus was de toeneming in Juli/December . . . 7.090.000 bn. aangekomen zijn te Santos uit het binnenland in Juli/December . . . 7.124.000 „

zoodat dus in de eerste helft van het loopende oogstjaar in het binnenland van Sao Paulo en Minas Geraes uit de plantages zijn aangevoerd . . . 14.214.000 bn.

Voor Rio en Santos tezamen waren de cijfers op 30 December l.l. als volgt:

Voorraad teruggehouden in het binnenland op 31 December 1931 . . . 27.404.000 bn.

Voorraad teruggehouden in het binnenland op 30 Juni 1931 . . . 19.140.000 „

toeneming van dien voorraad in de eerste helft van dit oogstjaar . . . 8.264.000 bn.

aangekomen te Santos uit het binnenland in Juli/December . . . 7.124.000 „

aangekomen te Rio uit het binnenland in Juli/December . . . 2.097.000 „

zoodat dus in de eerste helft van het loopende oogstjaar in het binnenland van Sao Paulo, Minas Geraes en Rio uit de plantages zijn aangevoerd . . . 17.485.000 bn.

Deze 17.485.000 balen zijn samengesteld uit 14.214.000 balen Santos en 3.271.000 balen Rio, wat bijna gelijk is aan de cijfers van het oogstjaar 1929/30, toen Brazilië ook een zeer grooten oogst leverde. In de eerste helft van het oogstjaar 1929/30 werden in het binnenland van Sao Paulo en Minas Geraes uit de plantages aangevoerd 14.266.000 balen, wat slechts 52.000 balen meer is dan in de eerste helft van het loopende oogstjaar, terwijl in het binnenland van Rio uit de plantages in de eerste helft van het oogstjaar 1929/30 werden aangevoerd 3.110.000 balen, wat nog 161.000 balen minder is dan in dezelfde maanden van dit jaar. Waar nu de geheele oogst van 1929/30 heeft opgebracht 22.070.000 balen Santos en 4.498.000 balen Rio, bestaat er ongetwijfeld alle aanleiding om aan te nemen, dat de loopende

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

METALEN										TEXTIELGOEDEREN						DIVERSEN			
ZILVER cash Londen per Standard Gunce		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton		TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN Middling locoprijzen New-York per lb.		WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colo- nial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.		KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto	
pence	%	Sh.	%	£	%	£	%	£	%	\$ cts.	%	pence	%	pence	%	fl.	%	fl.	%
32 ¹ / ₈	100,0	73/-	100,0	62.1/6	100,0	261.17/-	100,0	36.8/6	100,0	23,25	100,0	55,00	100,0	29,50	100,0	34,70	100,0	12,-	100,0
28 ¹ / ₈	89,3	86/6	118,5	58.1/-	93,5	290.17/6	111,1	31.1/6	85,3	17,55	75,5	47,25	85,9	24,75	83,9	28,46	82,0	11,61	96,8
26 ³ / ₄	83,3	73/-	100,0	55.14/-	89,7	290.4/-	110,8	24.4/-	66,4	17,50	75,3	48,50	88,2	26,50	89,8	40,43	116,5	11,48	95,7
26 ¹ / ₈	81,1	66/-	90,4	63.16/-	102,8	227.5/-	86,8	21.1/-	57,8	20,00	86,0	51,50	93,6	30,50	103,4	47,58	137,1	11,48	95,7
24 ⁷ / ₈	76,2	70/6	96,6	75.14/-	121,9	203.15/6	77,8	23.5/-	63,8	19,15	82,4	39,-	70,9	25,25	85,6	32,25	92,9	10,60	88,3
17 ¹ / ₈	55,4	67/-	91,8	54.13/-	88,0	142.5/-	54,3	18.1/6	49,6	13,55	58,3	26,75	48,6	16,25	55,1	25,36	73,1	9,84	82,0
13 ³ / ₈	41,6	55/-	75,3	36.5/-	59,4	110.1/-	42,0	12.1/-	33,1	8,60	37,0	21.5/0	39,1	12,00	40,7	18,65	53,7	8,61	71,8
20 ¹ / ₈	65,3	72/6	99,3	71.9/6	115,1	174.13/-	66,7	21.11/-	59,4	17,15	73,8	29,50	53,6	19,25	65,3	26,63	76,7	10,11	84,3
20 ¹ / ₈	62,6	72/6	99,3	71.12/6	115,4	174.4/-	66,5	21.4/-	58,2	15,45	66,4	28,50	51,8	17,75	60,2	24,50	70,6	10,21	85,1
19 ¹ / ₈	59,5	70/-	95,9	68.19/6	111,1	165.18/-	63,4	18.16/-	51,6	15,20	65,4	26,25	47,7	16,50	55,9	24,-	69,2	10,21	85,1
19 ¹ / ₈	61,0	67/6	92,5	61.3/-	98,5	161.17/6	61,8	18.6/6	50,3	16,45	70,8	27,25	49,5	17,25	58,5	24,13	69,5	10,21	85,1
18 ¹ / ₈	59,0	67/6	92,5	53.9/-	86,1	145.-/-	55,4	17.16/-	48,9	16,50	71,0	28,75	52,3	18,00	61,0	26,25	75,6	10,21	85,1
16 ¹ / ₈	50,0	67/6	92,5	50.1/6	80,7	136.4/6	52,0	17.19/-	49,3	14,50	62,4	27,75	50,5	17,50	59,3	26,63	76,7	10,21	85,1
16	49,9	67/6	92,5	48.2/-	77,5	134.17/6	51,5	18.3/-	49,8	13,10	56,3	27,00	49,1	16,75	56,8	24,25	69,9	9,18	76,5
16 ³ / ₈	51,0	65/-	89,9	47.15/-	76,9	135.5/6	51,7	18.6/-	50,2	11,95	51,4	27,25	49,5	16,50	55,9	24,88	71,7	9,28	77,3
16 ¹ / ₈	52,0	63/6	87,1	46.6/-	74,6	132.6/-	50,5	17.18/-	49,1	11,-	47,3	27,00	49,1	15,75	53,4	26,*0	76,4	9,39	78,1
16 ¹ / ₈	51,5	63/6	87,1	43.1/-	69,3	117.13/-	44,9	15.15/-	43,2	10,55	45,4	24,50	44,5	14,50	49,2	26,25	75,6	9,49	79,3
16 ³ / ₈	51,9	63/6	87,1	46.8/6	74,8	113.16/-	43,5	15.18/6	43,7	10,85	46,7	24,00	43,6	13,00	44,1	25,25	7,8	9,70	80,8
16 ³ / ₈	51,9	63/6	87,1	47.6/6	76,2	115.3/-	44,0	15.5/6	41,9	9,95	42,8	22,50	40,9	12,50	42,4	25,-	72,0	9,90	82,6
13 ³ / ₈	43,2	60/6	82,9	45.7/6	73,1	116.8/-	44,4	14.-/6	38,5	10,30	44,3	21,25	38,6	12,00	40,7	24,63	71,0	10,11	84,3
12 ¹ / ₂	38,9	58/6	80,3	45.1/6	72,6	117.-/6	44,7	13.5/6	35,4	10,95	47,1	21,75	39,5	12,00	40,7	22,50	64,8	10,21	85,1
13 ⁷ / ₈	41,8	58/6	80,3	45.1/6	72,6	122.1/-	46,6	13.3/6	35,2	10,90	46,9	25,25	45,9	11,50	49,2	22,*	64,1	10,21	85,1
13 ¹ / ₈	40,9	58/6	80,3	42.15/6	68,9	113.4/-	43,2	12.10/-	31,3	10,25	44,1	24,50	44,5	14,50	49,2	22,*	64,1	10,21	85,1
12 ¹ / ₈	40,3	58/6	80,3	39.6/6	63,4	104.17/-	40,0	11.10/6	31,6	9,40	40,4	23,50	44,1	13,00	44,1	21,75	62,7	10,21	85,1
12 ⁷ / ₈	40,1	58/6	80,3	36.6/6	58,5	106.2/6	40,5	11.11/6	31,8	9,10	39,1	22,00	40,0	12,50	42,4	19,13	5,1	10,21	85,1
13 ¹ / ₈	41,2	58/6	80,3	34.14/-	55,9	112.5/6	42,9	12.5/6	35,1	9,25	39,8	22,25	40,5	12,50	42,4	20,25	58,4	8,26	68,8
12 ¹ / ₈	39,9	58/6	80,3	32.15/-	52,8	114.19/6	43,9	11.19/6	32,9	7,20	31,0	22,25	40,5	12,00	40,7	18,75	54,0	7,-	58,3
13 ⁵ / ₈	41,4	55/6	76,0	30.3/6	48,6	111.16/-	42,7	11.4/-	31,1	6,55	28,2	20,00	36,4	11,00	37,3	18,-	51,9	6,50	54,2
13 ¹ / ₈	43,0	46/-	63,0	28.2/6	45,3	101.1/6	38,6	10.9/6	28,8	6,30	27,2	19,50	35,5	10,75	36,4	17,50	50,3	6,65	55,4
14 ¹ / ₈	45,1	44/6	61,0	27.19/6	45,1	102.-/-	39,0	11.5/-	30,9	6,40	27,5	19,0/	34,5	10,75	36,4	16,75	48,3	6,90	56,7
14 ⁵ / ₈	44,6	41/6	56,8	27.6/6	44,2	98.17/6	37,8	10.16/-	29,6	6,30	27,2	16,25	29,5	9,-	3,5	-	-	6,95	57,9
14 ¹ / ₈	44,4	41/-	56,2	26.7/-	42,4	97.9/6	37,2	10.10/-	28,8	6,45 ⁷⁾	27,7	16,00 ¹⁰⁾	29,1	8,75 ¹⁰⁾	29,7	11,75 ¹⁸⁾	33,9	7,10	59,2
14	43,6	41/-	55,2	28.16/-	46,4	99.17/-	38,1	10.19/-	30,1	6,75 ⁸⁾	29,0	16,25 ¹¹⁾	29,5	8,7 ¹¹⁾	29,7	-	-	7,10	59,2
13 ³ / ₈	42,2	42/-	57,5	28.12/6	46,1	101.3/-	38,6	10.18/-	29,9	6,70 ⁹⁾	28,8	16,75 ¹²⁾	30,5	9,- ¹²⁾	30,5	-	-	7,10	59,2
13 ¹ / ₈	42,4	41/-	56,2	27.2/6	43,7	97.2/6	37,1	10.8/6	28,6	-	-	-	-	-	-	-	-	7,10	59,2

de invoering van de huidige officieele noteeringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. *) = Malting vóór de invoer-
 *) Noteering Schotland 59/6. *) 58/- . 7) 8 Jan. *) 15 Jan. *) 22 Jan. 10) 7 Jan. 11) 14 Jan. 12) 21 Jan. 13) 12 Jan.

oogst tot nu toe veel te laag is geschat en dat Santos alleen minstens 20 miljoen en wellicht wel 22 miljoen balen zal bereiken. De nog niet zoo lang geleden door Brazilië uitgegeven half-officieele raming van 16 miljoen balen, komt hierdoor wel in een zeer eigenaardig licht te staan, al was men er ook al sedert jaren aan gewend geraakt om Braziliaansche ramingen niet al te serieus te nemen. Dat de Rio-oogst ongeveer 5 miljoen balen zal halen lijkt onder de gegeven omstandigheden ook niet onwaarschijnlijk.

De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos, omgerekend in cents per ½ K.G., komen op het oogenblik uit: voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping op ongeveer 25 à 26 ct., voor dito Prime op ongeveer 26 à 27 ct. en voor Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, op ongeveer 20½ à 21 ct.

In Nederlandsch-Indië zijn de prijzen voor de ongewassen Sumatra Robusta-soorten ¼ à ½ ct. lager dan verleden week, doch gewassen Robusta bleef grotendeels onveranderd. De noteeringen in de eerste hand zijn op het oogenblik:

Palembang Robusta, Februari-verscheping, 17½ ct.; Benkoelen Robusta, Februari-verscheping, 18¼ ct.; Mandheling Robusta, Februari-verscheping, 19½ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Februari-verscheping, 23½ ct., alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

Aan de Rotterdamse termijnmarkt bleven de noteeringen voor de dichtbijzijnde maanden onveranderd, doch die voor de verder verwijderde zakten ½ ct. in.

In loco bleven de officieele noteeringen bij kalmen afzet nog steeds onveranderd 26 ct. per ½ K.G. voor Superior Santos en 23 ct. voor Robusta.

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
25 Januari	\$ 5.87	\$ 5.97	\$ 6.15	\$ 6.23
18 Januari	„ 5.97	„ 6.07	„ 6.22	„ 6.30
11 Januari	„ 5.83	„ 5.93	„ 6.12	„ 6.22
4 Januari	„ 5.84	„ 5.96	„ 6.16	„ 6.23

Rotterdam, 26 Januari 1932.

STEENKOLEN.

Het eenige krachtige in den toestand van de internationale markt is de concurrentiestrijd. De Deutsche Spoorwegen verlaagden hun tarieven voor kolen voor de kuststrekken, en voor bunkerkolen en exportkolen daarheen resp. met R.M. 1.—, met 0.80—1.30 R.M. en met 0.50—0.80 R.M. per ton.

In Poolsch Oppersilezië dreigt een loonconflict. De uitvoer is daar weliswaar toegenomen, doch ten koste van een verlies, dat men schat op 60 miljoen Zloty. In Frankrijk is de loonovereenkomst tegen 1 Februari opgezegd, terwijl in ons land reeds van eenzelfden maatregel sprake was en een dreigend conflict over de loonovereenkomst en de pensioenregeling nog voorkomen is door de beslissing uit te stellen.

In Frankrijk heeft men, ten einde de ijzer- en staalindustrie zoo weinig mogelijk te belasten, de surtaxe van 15 pCt. op Engelsche kolen opgeheven voor cokeskolen. In Italië wordt sedert 1 Januari 1932 een invoerrecht geheven van 2½ Lire op alle vanuit zee aangevoerde goederen; waaronder ook kolen. Men schat de opbrengst hiervan op £ 300.000.— per annum. Dit is nog weer een vermeerdering van het invoerrecht van 10 pCt., dat reeds vanaf September gold. De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f 7.75
Durham Ongezeefde	„ 7.90
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	„ 9.25
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians)	„ 7.75
Yorkshire gewassen Singles	„ 7.50
Westfaalsche Vetsfoder	„ 10.60
„ Vlamstukken I	„ 11.75
„ Smeenootjes	„ 11.50
„ Gasvlamfoder	„ 11.—
„ Gietcokes	„ 14.—
Hollandsche Eierbriketten	„ 12.—

alles per ton van 1.000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam.

Ongezeefde bunkerkolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 8.25. Markt lusteloos. 26 Januari 1932.

IJZER

Er hebben zich de laatste 14 dagen zoo goed als geen veranderingen voorgedaan op de exportmarkt van ruw ijzer, die bij voortduring zwak blijft. Lux 3 noteert thans 42 sh. fob. Antwerpen en Cleveland No. 3 is op 58/6 fot. gebleven. Voor Schotland is de prijs evenwel gezakt met een sh. tot 60/6 fot. Grangemouth.

De staalmarkt maakte eenige weken van opleving mee, vooral door toenemende vraag van overzee en de optimistische stemming, die door de aaneensluiting der Fransche producenten van halfabrikaten en eindproducten gewekt was. Tenslotte bleek deze stemming echter van voorbijgaanden aard te zijn; doch bijv. stafijzer wist zich tot dusver op het ietwat hogere niveau van 54—55 sh. fob. Antwerpen te handhaven.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN										INDEXCIJFERS			
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/ Finland	RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER		KOFFIE		THEE		COPRA		Bruto- gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		Centr. Bureau v. d. Stat. herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100		
			Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.	Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.	Af. N.-I. thee. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. ½ K.G.	Ned.-Ind. f.m.s per 100 K.G. Amsterdam	In- voer	Uit- voer								
1925	f 159,75	100	Sh. 2/11,625	100,0	fl. 18,75	100,0	cts. 61,375	100,0	cts. 84,5	100,0	f 35,875	100,0	100	100	100,0	100,0
1926	153,50	96,1	2/11,625	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,—	94,8	112	128	93,2	92,9
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,125	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,625	90,9	113	116	95,4	89,5
1928	151,50	94,8	-10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,875	88,9	118	128	96,4	87,6
1929	146,00	91,4	-10,25	28,8	13,—	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,375	76,3	122	132	91,6	82,6
1930	141,50	88,6	-15,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,625	63,1	124	135	75,5	69,4
1931	110,75	69,3	-13	8,4	8,—	42,7	25	40,7	42,50	50,3	15,375	42,9	117	136	62,6	57,9
Jan. 1930	147,50	93,9	-17,375	20,7	11,675	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,875	74,9	128	136	84,5	76,9
Febr. "	147,50	92,3	-18	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,375	73,5	112	126	81,3	75,2
Maart "	147,0	92,3	-17,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131	78,7	74,2
April "	147,50	92,3	-17,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,125	72,8	115	127	78,7	72,8
Mei "	145,00	90,8	-16,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,50	71,1	132	132	76,1	72,0
Juni "	145,00	90,8	-16,125	17,2	9,775	52,1	33	53,8	58	68,6	22,875	63,8	131	133	76,1	70,4
Juli "	142,50	89,2	-15,625	15,8	9,275	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141	74,2	69,3
Aug. "	142,50	89,2	-14,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,—	55,7	129	145	73,5	67,9
Sept. "	140,00	87,6	-14,125	11,6	7,975	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126	72,3	65,4
Oct. "	132,50	82,9	-14	11,2	8,625	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152	71,6	64,6
Nov. "	130,00	81,4	-14,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,375	54,0	121	139	71,0	63,3
Dec. "	130,00	81,4	-14,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,—	53,0	105	129	69,0	61,3
Jan. 1931	125,00	78,2	-14,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132	67,7	59,2
Febr. "	125,00	78,2	-13,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,125	50,7	96	121	67,1	59,4
Maart "	125,00	78,2	-13,75	10,5	8,30	44,3	25,50	41,5	45	53,3	18,625	51,9	107	140	66,5	59,1
April "	125,00	78,2	-13,125	8,8	8,575	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8	110	138	65,8	58,4
Mei "	125,00	78,2	-13,125	8,8	8,50	45,3	25	40,7	40,25	47,6	15,375	42,9	114	141	65,8	56,8
Juni "	110,00	68,9	-13,125	8,8	8,575	45,7	25,75	42,0	39,50	46,7	14,125	39,4	127	133	64,5	56,8
Juli "	110,00	68,9	-13	8,4	8,775	46,8	27	44,0	38,25	45,3	15,—	41,8	138	153	62,6	55,8
Aug. "	100,00	62,6	-12,5	7,0	7,90	42,1	25,50	41,5	38,50	45,6	14,125	39,4	122	142	60,6	55,6
Sept. "	100,00	62,6	-12,375	6,7	7,525	40,1	23,75	38,7	37,50	44,4	13,375	37,3	125	146	58,7	58,1
Oct. "	100,00	62,6	-12,375	6,7	7,55	40,3	23	37,5	37,75	44,7	13,25	36,9	119	146	58,7	58,5
Nov. "	100,00	62,6	-12,25	6,3	7,15	38,1	23	37,5	37	43,8	13,75	34,3	113	132	58,7	58,8
Dec. "	82,50	51,6	-12,25	6,3	6,75	36,0	23	37,5	35	41,4	12,75	35,5	115	114	54,8	58,8
4 Jan. 1932	82,50	51,6	-12,1875	6,1	7,50	40,0	23	37,5	32,50	38,5	12,875	36,9				
11 "	82,50	51,6	-12,1875	6,1	7,375	39,3	23	37,5	31,50	37,3	12,875	36,9				
18 "	82,50	51,6	-12,1875	6,1	7,25	38,7	23	37,5			13,25	36,9				
25 "	82,50	51,6	-12	5,6	7,25	38,7	23	37,5			13,50	37,6				

1) Jaar- en maandgem. afger. op ½ pence. 2) 7 Jan. 3) 21 Jan. N.B. Alle Pondennoteeringen vanaf 21 Sept. zijn op goudbasis omgerekend